

Kvinner & Familie

Nr. 3/2015

Norges Kvinne- og
familieforbund

MEDLEMSBLAD FOR NORGES KVINNE- OG FAMILIEFORBUND

100-ÅRS JUBILEET

Forsidefoto: Lene Gloslie

Kvinner & familie

Nr. 3 2015

129. årgang - Grunnlagt 1887

Redaktør

Lene Sogaard Gloslie

Utgiver:

Norges Kvinne- og familieforbund

Stortingsgaten 12, 0161 Oslo.

Telefon: + (47) 22 47 83 80

E-post: post@kvinnerogfamilie.no

Annonser:

post@kvinnerogfamilie.no

Abonnement:

Kan bestilles hos utgiver: NOK 150,- pr. år.

Medlemmer av forbundet får bladet gratis

Design:

Cathrines.cmykeri@chfuglei@gmail.com

Trykk: Wittusen&Jensen

Opplag: 4100

Redaksjonsrådet:

Lene Sogaard Gloslie:

redaktor@kvinnerogfamilie.no

Mette Gunnari

mette@kvinnerogfamilie.no

Sonja Kjølraug:

sonja@kvinnerogfamilie.no

Elisabeth Rusdal:

elisabeth@kvinnerogfamilie.no

Internettadresse:

www.kvinnerogfamilie.no

Frist for stoff: 15. januar 2016

Ettertrykk og kopiering av
Kvinner & families stoff og annonser
er ikke tillatt uten etter avtale.

ISSN NR: 1891 - 7992

ISSN NR trykt utgave: 1500 - 3000

Norges Kvinne og familieforbund

Hensikt: Styrke familiens posisjon gjennom tiltak som gir tid og mulighet til omsorg for hverandre.

Visjon: Anerkjennelse av kvinners ulike valg gjennom livsfaser. Verdssetting av familien som bærebjelke i utviklingen av et godt samfunn.

K&F er tilsluttet:

Nordens Kvinneforbund (NKF)

Associated Country Women of the world (ACWW)

KFB (Kvinner frivillige beredskap)

FOKUS Forum for Kvinner og Utviklings-
spørsmål

Leder

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Kjære medlem!

Tusen takk for sist til alle dere som deltok på jubileumsmarkeringen i Oslo. Jeg håper at det ble dager som ga inspirasjon og motivasjon til å fortsette det gode arbeidet. For det er klart at når vi samler rundt 300 medlemmer fra hele landet, så gir det i alle fall oss som jobber sentralt en god porsjon motivasjon. Den fantastiske oppslutningen ga oss i forkant noen gigantiske oppgaver å løse. Ikke alle klarte vi å løse optimalt, men vi fikk løsninger. I dette bladet blir det bilder fra dagene – og informasjon om alt som skjedde. Jeg vet jammen ikke hva som var den største opplevelsen – 240 deltagere på seminaret fredag formiddag, festforestillingen, morgensamlingen i Oslo domkirke eller toget med Kampen Janitsjar i Oslo sentrum. For ikke å snakke om sammensying og oppmåling av det strikkede lappeteppet eller de over 300 som var med på festmiddagen. Hver for seg var dette store øyeblikk – øyeblikk som viste at vi jammen er en livskraftig 100-åring.

Så kan vi slippe gleden enda mer løs – vi KLARTE DET! Vi har strikket verdens største lappeteppe. Tusen, tusen takk til alle som har strikket og bidratt. Når vi da også vet at mange mennesker i ettertid får glede av våre tepper – ja da viser vi at vi virkelig bryr oss.

Og jammen har vi mer å glede oss over. For fra flere steder i landet kommer meldinger fra lokallag som øker medlemstallet. De verver og de klarer å ta vare på de medlemmene de har. Det lover godt. Jeg skal ikke ta helt av – men tenk dere om vi ved årsskiftet 2015/2016 har samme medlemstall som ved årsskiftet 2014/2015. Og til det mangler vi tett oppunder 200

medlemmer. Det burde være mulig. Vi gleder oss også over alle lag og kretser som har brukt jubileet til å synliggjøre forbundet og sakene våre. Vi har mange flotte oppslag. Dette bidrar også til at kanskje flere vil være med oss.

Vi seiler i medvind – men vi kan ikke hvile. Vi må fortsette arbeidet og holde «trykket» oppe. Vi må tilby folk rundt oss medlemskap. Vi må gi medlemmene det de vil ha og vi må akseptere at det enkelte medlem har ulikt ønske om hvor aktive de vil være. For vi har ennå noen utfordringer. Vi må bli bedre til å formidle ut til medlemmene hva forbundet står for, og hvilke saker vi arbeider med. Her er lag og kretser viktige medspillere.

I disse dager står hele landet vårt overfor store utfordringer med tanke på alle de flyktninger som strømmer inn i landet. Vi må diskutere nå – hva vi kan bidra med. Hva kan vi gjøre lokalt? Hvordan kan vi hjelpe til med for å sørge for integrering. Utfordringene er der – vi behøver nødvendigvis ikke være de som er i første linje. Men vi kan være der for de som blir, som trenger kontakt og som trenger å bli integrert. Diskuter i lag og nærmiljø og se hva dere kan bidra med.

Skal jeg ta en kort og rask oppsummering av året 2015 – vi nærmer oss slutten av året. Så tror jeg det kort og enkelt kan sies slik: «Det går likar no». Og grunnen til det er innsatsen hver enkelt av dere som medlem gjør.

Tusen, tusen takk for at dere står på og bidrar.

Til slutt vil jeg ønske hver og en riktig god jul og velkommen til samarbeid og aktiviteter i 2016. Jeg gleder meg jammen.

Redaktør

Lene Søgaard Gloslie

Redaktør

GRATULERER MED VEL OVERSTÅTT JUBILEUM!

Norges Kvinne- og familieforbund har rundet sine første hundre år, og vi kan se tilbake på en vellykket jubileumsfeiring. Som kronen på verket kan forbundet nå smykke seg med Guinness rekorden for verdens største strikkede lappeteppes! Lappeteppet som ble satt sammen og bredte seg ut over Youngstorget i Oslo var et syn for øyet. Strikkepinnene har ikke fått hvile mye hos alle medlemmene som har bidratt med lappetepper for at forbundet skulle nå dette målet. Tusen takk til dere alle for en fantastisk innsats!

I denne utgaven byr vi på jubileet i ord og bilder. To driftige kvinner som har gått i bresjen for arbeidet for likestilling og diskriminering for de mest sårbare kvinnene, de voldsutsatte, ble de første til å motta den nyetablerte Marie-prisen. En pris som bærer navnet til forbundets grunnlegger, Marie Michelet. Tove Smaadahl fra Krisesentersekretariatet og Wanja Sæter fra Krisesenteret i Salten er to verdige prismottakere som fører de verdier Marie Michelet stod for videre.

En jubileumsforestilling et jubileum verdig, et interessant og spennende seminar, jubileumsmiddag med prinsesse Astrid, fru Ferner, og endelig - jubileumstoget på Karl Johan til takt og toner fra Kampen Janitsjar. Mange opplevelser og gode minner ble skapt gjennom jubileumshelgen i september. Engasjerte deltakere fra hele landet bidro til stor stemning og et jubileum som vil bli husket lenge.

En av forbundets viktigste saker har fått velfortjent oppmerksomhet denne høsten gjennom tildelingen av Matomsorgsprisen 2015 til Hundsund skolerestaurant ved Liselotte Bjelke.

Tilbudet som så dagens lys høsten 2008 var da Norges første skolerestaurant. Flere skoler og kommuner har senere latt seg inspirere av det pionerene i Snarøya Kvinne- og familielag har fått til ved Hundsund skole i Bærum kommune. Vi gratulerer!

Mye spennende har foregått på hjemlige trakter denne høsten, men forbundet har ikke neglisjert sitt internasjonale engasjement av den grunn. Internasjonalt utvalg bringer siste nytt fra prosjektene.

Det lakker mot jul og vintertid. Med et ønske om en hyggelig førjulstid og julefeiring, minner Beredskapsutvalget om viktigheten av god beredskap i tiden vi har foran oss.

God lesning!

f - følg oss på facebook

OPPDATER DEG PÅ HVA SOM SKJER I FORBUNDET! DU FINNER LINKEN TIL FACEBOOKSIDEN PÅ NETT-SIDENE VÅRE. HER FÅR DU LØPENDE INFORMASJON, DU KAN KOMMENTERE OG DELTA I DISKUSJONEN. VI SES PÅ FACEBOOK!

Innhold

K&Fs Beredskapsutvalg	27
Materiell fra Norges Kvinne- og familieforbund	28
Liste over K&Fs tillitskvinner	30

100-ÅRS JUBILEET	
Livsmot og stå-på-vilje	4
Marie-prisen til verdige vinnere	6
Jubileumstoget	9
Guinness Rekord	12
Festmiddag på Grand Hotel	14

POLITIKK OG SAMFUNN	
Priser til lokalt arbeid	22
Fødetilbudet - fortsatt svært utsatt	23
Statsbudsjettet	24

NYTT FRA FORBUNDET	
Nordens Kvinneforbunds sommarkonferanse	16
Innspill til Prinsippprogramkomiteen	26
Vinnere jubileumslotteriet	25

INTERNASJONALT UTVALG	
Prosjektreise Uganda	18
ACWW prosjekter i Uganda	20

Livsmot og stå-på-

vilje

En av våre mest folkekjære artister lærte tidlig å stole på seg selv. Varmen og omsorgen hun var omgitt av i barndommen, har Hanne Krogh tatt med seg ut på scenen. Herfra formidler hun humor, varme og stå på mot!

AV: LENE SØGAARD GLOSLIE

Hun har et budskap til oss kvinner og jenter: Stå på, jente! Dette lærte hun tidlig, eller som hun forteller det selv: - Det kom helt naturlig. Det var et begeistret publikum som kunne klappe henne frem under forbundets jubileumsforestilling på Latter. I selskap med Wenche Myhre og Cecilie Steinman Neess, skapte hun en forrykende festforestilling skreddersydd for damene!

EN FARGERIK FARMOR

De første fem - seks årene av Hanne Kroghs liv ble preget av farmoren. En fargerik og meningssterk skikkelse som tok mye plass og som ikke hadde noen kunstneriske sperrer. Hun var komponist, skrev dikt og malte. I tillegg var hun en eventyrforteller av rang. Og alle eventyrene hadde én hovedperson - lille Hanne.

Det fortelles om farmoren at hun også var en ivrig kirkegjenger. Hun var en av muligens svært få kirkegjengere som har opplevd å få høre fra presten at det var hyggelig at hun kom i kirken. Men at det kanskje ikke var nødvendig at hun kom hver søndag.

- Foreldrene mine ble skilt da jeg var 5 - 6 år, og da flyttet også farmor fra oss. Jeg var nok heldig som hadde farmor frem til da, i den perioden hjernen ble formet og alle de kreative koblingene ble dannet. Hun var et fyrverkeri, forteller Hanne Krogh, som mener det viktigste hun lærte av farmoren var at man ikke behøver å gå langs opptrukne stier, men å stole på seg selv.

EN OPPVEKST MED KVINNER

Etter skilsmissen vokste hun opp med bare kvinner. De flyttet etter hvert til Haugesund. Morfaren var rasende på Norge etter krigen, og nektet å komme tilbake til Norge. Så dermed ble det mormoren, moren, tanten, kusinen, søsteren og Hanne som delte husvære.

- Jeg visste ikke noe om at gutter og menn skulle ha forrang, jeg vokste jo ikke

opp med det, med bare kvinner i huset. Alt kvinner kan, ble også så godt ivaretatt, at det glemte jeg å lære meg. Jeg var heller ute i gata og spilte fotball og var opptatt med andre ting. Jeg fylte en annen rolle, forteller Hanne, som husker tilbake til da hun flyttet hjemmefra som 16-åring.

- Det var mye jeg ikke kunne, og både jeg og familien ble nok litt forskrekket når vi fant ut hvor lite huslige kunnskaper jeg hadde. Men kjerringråd fra bestemor generasjonen hadde jeg fått med meg - som at ren eggehvite leger brannsårr. Det virker faktisk. Når det stivner tar du bare på mer. Jeg tror det er fordi eggehviten gjør at det blir helt vakuumtett. Oksygen slipper ikke til i brannsåret, og de gjenoppbyggende stoffene i eggehviten gjør at såret leges raskt.

ALDRI KRANGLE

- Jeg hadde en usedvanlig snill og klok mor. Vi snakket sammen hver dag så lenge hun kunne snakke, selv om vi befant oss i ulike land og var langt borte fra hverandre. Hun syntes ikke krangling var noe poeng. Tydelighet og klarhet, ja. Men vi kranglet aldri, sier Hanne.

Hanne har heller aldri kranglet med sin datter. - Jeg mener det er tre ting vi kan gi våre barn. Humor, selvtillit og gode manerer. De tre tingene innebærer trygghet. Å bli gitt plass og rom til å være seg selv er viktig.

HUSMORFORBUNDET

- Jeg vokste opp med Husmorforbundet. Moren min var med i forbundet, og jeg var med på arbeidsstuen på Lambertseter. Det var noe av det morsomste som fantes, og vi lærte så mye.

Hanne legger vekt på hvordan forbundet ivaretar vår nedarvede kultur som kvinner, den delen av kulturen som kvinner har forvaltet.

- Kvinnene har til alle tider og i alle samfunn vært kulturbærerne. Norges Kvinne- og familieforbund ivaretar denne nedarvede kulturen med bevissthet, og det er viktig! Dette er kvinners nedarvede

Hanne Krogh gledet begeistrede publikummere under festforestillingen på Latter.

kunnskap som har gått i arv fra mor til datter gjennom generasjoner - noe bare vi kan, sier Hanne.

Hun opplever at det er viktig at noen ivaretar denne arven. - Vi kvinner har også vært flinkere til å ivareta undringen og respekten for det vi ikke har viteskapelig bevis for, men som vi gjennom generasjoner har visst at fungerer.

- Jeg har aldri forstått tanken om at kvinner egentlig ønsker å være menn. Det er en merkelig tanke. Som kvinne kan vi ha mange flere former. For meg har det å få lov å bære frem barn, forandret meg på en slik grensesprengende måte at jeg ville aldri vært det foruten, forteller hun.

ARTISTLIVET

- Når noen spør meg om når jeg valgte å bli artist, må svaret bli aldri. For meg måtte valget ha blitt å ikke bli det. Det var det jeg var, og det var naturlig for meg, forteller Hanne.

Selv om hun, som de fleste andre av oss, har hatt mange interesser og tenkt mange ulike tanker om hva hun skulle bli gjennom livet.

- Jeg har forsøkt å velge bort artistlivet mange ganger, men det var visst ikke meningen. Jeg havner tilbake hver gang. Jeg er glad jeg har fått ha dette yrket så lenge, slik at jeg har fått lære meg

det ordentlig, sier Hanne, og forteller at artister gjerne tenker at de har dårlig tid. Tiden i rampelyset er ofte begrenset.

- Jeg fant et sitat for mange år siden, rett etter Bobbysocks-perioden, som har forandret meg som artist, og som gjorde meg tryggere på valgene jeg tok. Det har vært en rettesnor for meg i livet. Sitatet lyder: "Det finnes to slags skuespillere på livets scene. Den ene vil få oss til å tro at han er fantastisk. Den andre har funnet noe fantastisk - og vil få oss til å tro."

(John Peniel).

Det er ikke vanskelig å plassere Hanne i den siste kategorien. Hun får oss til å tro. Det er ikke uten grunn at hun har kunnet arbeide i denne bransjen i så mange år. Og at publikum aldri blir lei, men stadig vil ha mer.

HØYDEPUNKTER I KARRIEREN

- Den eneste røde tråden i min karriere som artist, er livet mitt. Det må være sant det jeg driver med, og jeg må stole på at det er riktig å jobbe med det som er viktig for meg. Dermed henger det sammen, livet på og utenom scenen. Da jeg fikk barn ble det naturlig å lage et album med Prøysens barnesanger, forteller Hanne.

Hanne har også laget en barnesangbok

- Barnas nasjonalskatter, med tekst og noter til sangene.

- Barnesangklassikerne forteller oss noe om samfunnet vi kommer fra. Da jeg var liten fikk ikke jenter spille i korps. Samfunnet har forandret seg, og de gamle klassikerne forteller både om det som var, men bærer også barnekulturskatten videre.

Som voksen kvinne i dag, velger Hanne oppgaver som samsvarer med livet hun lever nå. Oppgaver hun trenger erfaringen fra et langt artistliv for å løse. Når julen står for døren, er det ikke først og fremst pepperkakebakst Hanne bidrar med for å skape julestemning, men juleturneer fra kirkerom til kirkerom. Hver desembermåned i snart tretti år har hun tilbrakt adventstiden på veien. I år legger hun for syvende år på rad ut på juleturné med Hanne & Tre Tenorer. En konsert som har blitt en førjulstradisjon for mange trofaste publikummere.

- Det viktigste steget i karrieren var nok den første gangen jeg var på TV, og vant Grand Prix i Norge med sangen "Lykken er". Jeg reiste alene for å representerte Norge i Dublin som 15-åring. Steget fra anonymiteten og rett inn i spotlighten, er det største du tar som artist. Alt som skjer etterpå kan også innebære store øyeblikk. Men dette er det avgjørende, avrunder Hanne.

FOTO: NILS LUND

“

Det finnes to slags skuespillere på livets scene. Den ene vil få oss til å tro at han er fantastisk. Den andre har funnet noe fantastisk - og vil få oss til å tro.

(John Peniel)

Marie-prisen til to verdige kvinner

Marie-prisen ble delt ut for første gang under forbundets 100-års jubileum. Prisen som bærer Marie Michelets navn, er opprettet til minne om forbundets grunnlegger og de verdier hun stod for.

AV: LENE SØGAARD GLOSLIE

Verdier som bæres videre av de to prisvinnerne, Tove Smaadahl ved Kriesentersekretariatet og Wanja Sæter ved Kriesenteret i Salten, som begge har satt tydelige og varige spor etter seg i kampen for kvinners rettigheter og likestilling på et felt der kvinner står aller svakest. De to glade prisvinnerne fikk overrakt prisen under forbundets jubileumsforestilling på Latter.

VOLD KAN IKKE AKSEPTERES

Når jeg spør en av prisvinnerne, Tove Smaadahl, daglig leder av Kriesentersekretariatet, om hva som har preget arbeidet hun har lagt ned for voldsutsatte kvinner helt siden 1984, kommer svaret kontant.

- Jeg sa i min takketale at jeg ville dele prisen med alle ansatte på kriesentrene. Uten en sterk Kriesenterbevegelse hadde jeg ikke klart å gjøre denne jobben. Kriesentersbevegelsen er en pådriver og ei vaktbikkje som til enhver tid har angrepet der vi ser at samfunnet svikter de voldsutsatte. All erfaring vi har gjort oss er omgjort til politikk. Vi har kjempet for å få gode kriesentre, for sikker finansiering og vi har frontet de voldsutsatte i media, overfor myndighetene og i rettssystemet. Vi ønsker å ha en stemme i det offentlige rom - en stemme som sier fra at vold og diskriminering mot kvinner ikke kan aksepteres.

MANGLENDE POLITIKKUTFORMING

Det var frivillige kvinner som tok initiativ til å starte kriesentrene på 70-tallet. Så sent som i mai 2004 fremmet Arbeiderpartiet et Dok 8 forslag, der staten skulle finansiere 80 % og kommunene 20 % av driften av kriesentrene.

- Når kriesenterloven ble vedtatt i 2010 snakket ingen om finansiering. Dermed kom det en endring. Nå går støtten til kriesentrene direkte inn i overføringene til kommunene, noe som har resultert i større forskjeller. I mindre kommuner ser vi ofte at vold mot kvinner får liten prioritet, sier Smaadahl.

Samtidig svikter ofte samfunnet. Rutiner følges ikke opp, og ting tar tid. I 2003 sendte Kriesentersekretariatet ut en behovsmelding om forskning på drap. Vi hadde erfart at politiet ofte ikke tok på alvor volden og truslene kvinner ble utsatt for, og flere kvinner ble drept. På tross av økt satsing på disse sakene, dukker nyhetssakene opp med jevne mellomrom. Kvinner som utsettes for vold i nære relasjoner, lever med en høy drapsrisiko. De voldsutsattes rettigheter må styrkes. Og det må forebygges.

- Samfunnet bruker så mye penger på å reparere, i forhold til å forebygge, sier Smaadahl.

JO MER LIKESTILLING - JO MINDRE VOLD

Øystein Guldvaag Holter har vist gjennom forskning at manglende likestilling avler vold. Jo mer likestilling vi har i samfunnet, jo mindre vold. Kvinner som er selvstendige økonomisk klarer lettere å komme seg ut av voldelige forhold. Når mange blir i slike forhold er det fordi de ikke tør å gå. De er redde for å leve i fattigdom.

- Menn har mye makt. Man lever ikke i likestilte ekteskap når en av partene har mer makt enn den andre. Det blir et avhengighetsforhold, ikke minst på grunn av treårsregelen. Mange utenlandske kvinner som kommer til kriesentrene er gift med en norsk mann eller med en mann med samme landbakgrunn. Treårsregelen innebærer at kvinnene må ha vært i Norge i

Tove Smaadahl og Wanja Sæter

tre år for å få varig opphold, sier Smaadahl.

STATEN BLIR OVERGRIPERENS FORLENGEDE ARM

- Listen skal ligge lavt når voldsutsatte kvinner får sine søknader om opphold vurdert, men UDI skjønnsvurderer, og deres tolkning av mishandlingsbestemmelsen harmonerer ikke med de lovene vi har fått, sier Smaadahl.

Å bli truet med motorsag er ikke nok, i følge Smaadahl. Det vil bli tolket som en enkeltstående handling. Det må skje gjentatte ganger. Ikke fordi UDI ikke tror på kvinnene, men fordi de legger til grunn at den voldsutsatte kvinnen og ektemannen er likeverdige parter. Slik blir voldtekt omdøpt til "presset til sex", og det å bli truet med motorsag må skje gjentatte ganger for at det skal bli tatt alvorlig.

SAMFUNNSENDRINGER - NYE UTFORDRINGER

Det var ingen som trodde i 1978 at det skulle bli så mange kriesentre som vi har i dag. Det er ikke lenger bare de norske kvinnene kriesentrene må kjempe for.

Første handlingsplan mot menneskehandel kom i 2003. Politiet visste ikke hvor de skulle gjøre av kvinnene som var blitt trafikkert inn i prostitusjon. Kriesentersekretariatet søkte da om

prosjektmidler, og startet i 2005 sitt prosjekt for disse kvinnene, som slik fikk beskyttelse på krisesentrene. Mandatet fra daværende justisminister Dørum var å ivareta kvinnene og skolere krisesentrene.

- Vi har sett endringene og tatt ansvar for kvinner med behov for bistand, hjelp og beskyttelse gjennom vårt prosjekt ROSA. Vi har identifisert mer enn 1000 kvinner fra 99 land som er utsatt for menneskehandel. Kvinnene får gjennom dette prosjektet en refleksjonsperiode på seks måneder, men det ligger ingen klare føringer på at de skal få permanent opphold i Norge. På grunn av Dublin-konvensjonen, blir de imidlertid oftest sendt tilbake til det første landet de kom til i Europa. Krisesentersekretariatet tar en del av de rettslige kampene for disse kvinnene, forteller Smaadahl.

"YASMIN"-SAKEN

En av sakene Krisesentersekretariatet har engasjert seg i er "Yasmin"-saken, en sak som vil kunne danne presedens. "Yasmin" har blitt voldtatt, torturert, hun er meget syk og nesten pleietrengende etter 13 år som offer for menneskehandel rundt i Europa. Hun søkte opphold i Norge og fikk avslag. Hun vant i første rettsinstans, i tingretten. Staten anket. Hun vant også i lagmannsretten. Staten anket igjen. Smaadahl håper at saken nå kommer inn for Høyesterett. Hvis ikke, blir neste rettsinstans Den europeiske menneskerettighetsdomstolen. Det samles inn penger, og det er opprettet en egen støttegruppe rundt "Yasmin".

- I innlysende saker har vi slåss når vi ser klare brudd på menneskerettighetene. Vi får med andre organisasjoner også. Vi må slåss og ha tro på den kampen. Krisesenteret har vært dette trygge kvinnevernet, der man skal få hjelp, støtte og beskyttelse. Krisesentrene er det viktigste sosialpolitiske tiltaket mot vold mot kvinner som er opprettet siden 2. verdenskrig, sier Smaadahl.

KRISESENTRENE FOR MENN

Med krisesenterloven som kom i 2010 ble det også opprettet krisesentre for menn. Dette skjedde uten at noe prøveprosjekt ble gjennomført. En rapport fra NKVTS i 2015 viste at mennene er fornøyde, og at 136 menn har bodd på krisesentrene. Over 70 % av dem hadde vært utsatt for vold fra andre menn.

- Det står i krisesenterloven at krisesentre for kvinner og menn skal være adskilte. I en rapport fra NOVA gis det uttrykk for fra et krisesenter, at menn og kvinner bør være sammen på krisesentrene. Kvinnene viser nemlig så

god omsorg for mennene. Dette viser stor mangel på kunnskap! mener Smaadahl.

For å spare penger antydes det også i rapporten at kanskje kommunene skal få bestemme dette selv. Det koster mye å ha beredskap for de 1-2 mennene som kommer, og det er behov for samordning i fylkene.

NOVA-mandatet til forskerne var å undersøke om kommunene hadde implementert krisesenterloven. Etter tre purringer hadde bare 35 % av kommunene svart. Etter en telefonrunde, oppnådde forskerne en svarprosent på 40. Smaadahl mener dette vitner om kommunenes manglende oversikt over tematikken.

KRISESENTRE IKKE INTEGRERINGSARENA

- Det er en tendens til at man også har begynt å ansette menn på krisesentrene for kvinner. Organiseringen av krisesentrene må ikke bli slik at noen utestenges. Kvinner fra land med streng patriarkalsk struktur vil da ikke komme. De har lite eller ingen erfaring med å omgås menn. Mange utenlandske menn kaller også krisesentrene for horehus. Akuttfasen på krisesentrene skal ikke være en arena for integrering og for å lære en ny kultur - som å spise svinekjøtt eller omgås menn! Sier Smaadahl.

- Vi har nok forskning fra feltet kvinner i rus som viser at adskilte sentre for kvinner og menn bør opprettholdes. Der miljøet er kjønnet, det vil si at kvinner lever sammen, er det god støtte og et godt miljø. Når mennene kommer inn, endres gruppedynamikken. Et forslag om at menn og kvinner skal være sammen på krisesentrene viser manglende forståelse og manglende flerkulturell kompetanse. At kommunebudsjettet skal avgjøre dette, blir feil. Da setter man grupper opp mot hverandre. I stedet må kommunene jobbe mot staten for å bedre bevillingen, slår Smaadahl fast.

AVPOLITISERING AV KRISESENTRENE

Stadig flere krisesentre blir kommunale, noe Smaadahl mener fører til en avpolitisering. Det vil kunne bli vanskelig å kritisere egen arbeidsgiver, gå ut og samle inn penger og bidra i rettsaker.

- Jeg har vært med siden 1984. Jeg er snart pensjonist og er glad for det. Jeg ser mange tiltak som er overtatt av staten og blir kommunale tiltak, som blir institusjonalisert, byråkratisert og regeldrevet. Det er allerede kommet så mange regler at det ikke lenger er fritt valg av krisesenter, som krisesenterloven sier. Kommunene lager regler, og er opptatt av hvem som skal betale. Noen har plasser

MARIE-PRISEN – KOM MED FORSLAG

Marie-prisen ble for første gang delt ut under festforestillingen under 100-års jubileet. Den skal heretter deles ut i forbindelse med åpningen av forbundets landsmøter.

Marie-prisen er oppkalt etter forbundets grunnlegger, Marie Michelet.

Prisen kan deles ut til en som i Marie Michelets ånd har utmerket seg i arbeidet for saker som er viktig for kvinner og deres familier. Prisen skal i utgangspunktet tildeles personer utenfor forbundets egne rekker.

Den første Marie-prisen ble tildelt Tove Smaadahl, daglig leder ved Krisesentersekretariatet og Wanja Sæther leder av Krisesenteret i Salten.

Prisen består av en egen designet skulptur samt et diplom. Det er sentralstyret som vedtar hvem av de foreslåtte kandidatene som skal motta prisen. Forslag kan fremmes av kretser og lag. Du som medlem kan altså komme med forslag overfor ditt lag eller kretsen din. Sentralstyret kan også fremme forslag. Men vi håper selvsagt på forslag fra dere rundt i landet.

Informasjon og forslagsskjema vil bli sendt ut til alle lag. På bakgrunn av den lille erfaringen vi har, så er forslagsfristen nå 1. mars 2016. Utdelingen vil skje under åpningen av landsmøtet 21. oktober 2016.

for "sine", og selger gjestedøgn. Det er ikke bare å komme da, sier Smaadahl.

Krisesentertilbudene er kommunenes ansvar. I tilfeller der de ikke klarer å fylle lovens krav, kjøper kommunene tjenester av større kommuner. Jo lengre reisevei dette innebærer for den voldsutsatte, jo færre kommer til krisesentrene, på grunn av reiseavstand til skole og aktiviteter som bør opprettholdes for barna.

UNDERGRAVES SOM LAVTERSKELTILBUD

Smaadahl ser en utvikling der krisesentrene etter hvert vil slutte å være et lavterskeltilbud.

- Det vil komme formkrav. På Kypros ser vi allerede at det er politiet som skal bestille plass og legitimere at kvinner kan få komme på krisesenter. I Åmål må den voldsutsatte innom kommunen først for å få godkjenning for betaling. Noen vil ha en trusselvurdering fra politiet før de slipper de voldsutsatte inn. Slike formkrav undergraver krisesentrene som lavterskeltilbud.

Smaadahl sammenligner krisesentrene med en brannstasjon. Ta imot kvinner

Tove Smaadahl holder sin takketale.

og barn. Redd liv. Gi de omsorg. Etterpå slukker du brannen.

KVINNER I RUS

- Kvinner i rus er de mest voldsutsatte. Vi har jobbet for å få på plass et tilbud til de mest sårbare. Babettes hus i Kristiansand er landets eneste tilbud til disse kvinnene. I statsbudsjettet er det satt av tre millioner til et utviklingsprosjekt. Dette av et totalbudsjett på ti millioner for å møte likestillingsutfordringer.

- Det er skuffende. Likestillingsmeldingen identifiserer hvor vi har utfordringene når det gjelder likestilling, og så bevilges det så

lite for å få den likestillingen vi trenger, sier Smaadahl.

- Vi slåss for likestilling og mot diskriminering. Den forrige justisminister Grete Faremo, igangsatte en tverrdepartemental handlingsplan mot vold. Men konklusjonen var at vi må ha mer forskning. Det er like mange kvinner på krisesentrene i dag som for 20 år siden. Vi har nok kunnskap til å handle. Det spiller ingen rolle om du er et offer for menneskehandel, en kvinne i rus eller en norsk kvinne som lever med vold i nære relasjoner. En kvinne, er en kvinne, er en kvinne.

Jobben er et livsengasjement

- Det varmet å få Marie-prisen og jeg er veldig takknemlig. Det betyr veldig mye at noen har lagt merke til arbeidet vi gjør, og kampene vi står i, forteller Wanja Sæter, daglig leder ved Kriesesenteret i Salten, som forteller at jobben er hennes livsengasjement.

AV: LENE SØGAARD GLOSLIE

Det er ikke første gang kriesesenteret har mottatt priser for sitt arbeid. I 2014 fikk kriesesenteret menneskeverdsprisen for den frivillige innsatsen det gjør for voksne og barn som utsettes for vold i nære relasjoner. Sæter har også blitt tildelt Årets sosialarbeiderpris.

Kriesesenteret i Salten har utmerket seg ved å være tydelige i det offentlige rom. Som et lite kriesesenter med et befolkningsgrunnlag på 80.000, som inkluderer 12 kommuner i Salten og Bodø, har de jobbet opp en stor respekt i lokalmiljøet. De var tidlig ute med å profesjonalisere kriesesenteret og ansette fagarbeidere. Tydelighet og ansvarlighet er ord som brukes når kriesesenteret beskrives. Aktiviteten i media har bidratt til dette.

VANSKELIGE SAKER

- Vi bruker media bevisst og aktivt, og

har frontet flere vanskelige saker. "Lea"-saken om menneskehandel kunne ha gått i glemmeboken sammen med så mange andre, om ikke kriesesenteret hadde tatt saken. Vi måtte hente frem alt mot, og klarte å hente "Lea" til Norge og fikk politiet til å gjenåpne saken på ny.

Kritikkverdige forhold i barnevernstjenesten i Bodø ble tatt tak i av Kriesesenteret, og Fylkesmannen har nå åpnet tilsynssak.

FINNE STYRKE TIL Å STÅ I DET

- Det er klart det er tøft å skulle stå mot sin egen arbeidsgiver. Man må tåle å bli kalt inn på teppet og få en smekk, men det er viktig å aldri gå på akkord med sin integritet. Følge hjertet, og ikke la sitt eget for godtbeholdende gå foran andres nød. Vi må finne styrke til å stå i det, sier Sæter, som deler Tove Smaadahls bekymring for at noen sterke stemmer kan bli stille i en slik kryssild.

MANGE ARENAER

- Vi må bevege oss på mange arenaer for å nå brukerne. Derfor jobber vi proaktivt og utadrettet, sier Sæter.

Kriesesenteret i Salten har gitt ut bok, de underviser både på ungdomsskoler og ved universitet, har kampanjer, utstillinger og stands. Den utadrettede aktiviteten til tross, er kriesesenteret relativt lite. For å nå flest mulig og for å opplyse samfunnet om virkeligheten for voldsutsatte, har de valgt å jobbe mot media og i lokalsamfunnet. Hovedformålet, å gi beskyttelse, hjelp og støtte til voldsutsatte kvinner mistes ikke av syne.

- Vi gir aldri opp og vi avviser ingen. Skulle kriesesenteret være fullt, finner vi andre løsninger. Da kartlegger vi nettverket til kvinnen for å se om hun har slektninger eller venner hun kan bo hos før vi henvender oss til andre kriesesentre. Ofte har kvinnene et marginalt nettverk, og kanskje heller aldri snakket med noen om at de blir utsatt for vold, sier Sæter.

EN KAMP VI MÅ TA

Sæter har jobbet i 23 år ved Kriesesenteret i Salten, men hun har bakgrunn fra utekontakten, barnevernet og som sosialrådgiver før hun begynte ved kriesesenteret.

Hun må ta båt hver dag for å komme på jobb. Været kan være rufsete i nord og veien lang.

- Når jeg går av båten hver morgen, kjenner jeg at det er her jeg skal være. Det er her jeg kan gjøre en forskjell. Det er her jeg kan stå i den kampen jeg ønsker å ta.

Jubileumstoget

Å gå i tog på Karl Johans gate med forbundets faner høyt hevet til 100-årsjubileet var en drøm jeg og forbundsleder delte. Vi snakket ofte om det i årene før jubileet. Husket da Wenche Myhre gikk på Karl Johans gate foran Kampen Janitsjar. Kunne hun, kunne vel vi og! Vi hadde også Husmorforbundets tog på 50-tallet i minne. 100-års jubileet hadde en historie å leve opp til. En dag i juni 2013 kontaktet jeg Kampen Janitsjar og spurte om de kunne stille - og fikk JA. Strålende!

TEKST: ANNE ENGER

VI VAR ET SKRITT NÆRMERE DRØMMEN.

Nå drømte vi enda mer. Ideen om hest og vogn til de som trengte det dukket opp. Alle som deltok på jubileet skulle ha mulighet til å være med i toget. Men byvante hester med vogn vokser ikke på trær. Vi strevde med å finne noen som kunne hjelpe oss, og det ordnet seg heldigvis den siste uken før jubileet.

Polititillatelsen kan vi nok skrive en bok om, men ikke her. Vi fikk den. På grunn av Oslo Maraton ble ruta helt annerledes

enn tenkt på forhånd, men vi gikk på Karl Johans gate. Og vi var godt synlige i de folksomme gatene.

Og så langt toget ble, og så flott det ble! Å gå der, etter våre vakre faner, foran musikken, var en stor opplevelse for meg. Ble nok litt barnslig glad da. Gikk til og med litt baklengs innimellom for å se på Kampegutta, og det lange toget.

En stor opplevelse for meg. Og en flott markering av forbundets første 100 år.

JUBILEUMSSANGEN

TEKST: INGRID HILLESTAD
MELODI: BLÅVEISPIKEN

Å vera husmor i 1915 det var eit strev, kan ein godt forstå
med enkle hus uten hjelpemidler, mor sine dagar var lange då.

For koking, baking var på komfyren, du veit den svarte med koks og ved.
Med vaskebrettet i vaskekjeller, og så til elva og skylle kler.

Ja, kler til barna laut også skaffast, og der var gjerne så stor ein flokk.
Med strikking, syng og lapping, stopping. Litt nattearbeid det vart det nok.

De hadde omsorg for meir enn sine, støtt var det nokon som trong ei hand.
Di meir dei hjelte, di meire trongst det, og tanken modnast i Norges land:

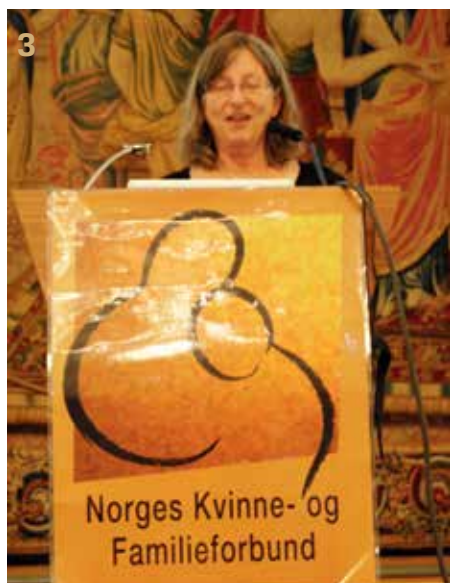
At ei foreining ein burde skipa, me greier meir når me står i lag.
Og laget lever og har sin rolle, ja er nødvendig også i dag.

Offentlig støtte og gode tiltak det er nødvendig, det må me ha.
Å sjå behov og kvar skoen trykkjer, der er nok husmødre vel så bra.

Mon laget lever i nye hundre, med litt tilpassing for nye krav?
For nestekjærleik og praktisk omsorg, det får me aldri for mykje av.

1. En fullsatt sal fikk med seg de interessante foredragene under jubileumsseminaret.
2. Sentralstyrets medlemmer, fra venstre: Christine Andreassen, Ann-Louis Nordstrand (2. vara), Olaug Tveit Pedersen, Liselotte Bjelke (1. vara), Elisabeth Rusdal (forbundsleder), Sonja Kjørlaug (nestleder) og Wenche Rolstad.
3. Charlotte Koren
4. Mari Skåre
5. Margunn Bjørnholt
6. Domprost Anne-May Grasaas og Liv Holst.
- 7/8. En fullsatt Oslo Domkirke, og bunadklede medlemmer på vei inn til andakten.
9. Ann-Louis Nordstrand og Liselotte Bjelke.

Jubileumsseminaret

235 deltakere melde si interesse for seminaret «Kvinner midt i kvardagen». Ein fullsett Rococosal på Grand hotell. Det var ei glede å få være møteleiar for eit så lydhørt publikum. Det var jo så stillt under foredraga at ein kunne høyre ei knappenål falle i golvet.

AV: SONJA KJØRLAUG

Det var eit tettpakka og interessant program som vart teke opp av kunnskapsrike foredragshaldarar. Eit program som avspeila arbeidet til forbundet.

«Verdisetting av ulønna omsorgsarbeid» av forskar Charlotte Koren.
 «Kvinnfolkarbeid – har det noko verdi?» av seniorforskar Margunn Bjørnholt.
 «Veien mot 2025 – våre anbefalinger og presentasjon av fremtidspakken, Egne valg for egne liv i alle generasjoner» av Forbundsleiar Elisabeth Rusdal.
 «Kvinner og vold nasjonalt og internasjonalt. Vold i nære relasjoner – hva nå – hvor er veien videre.» Dagleg leder Tove Smaadahl, Krisesentersekretariatet.
 «Kvinner og barn i konflikt – situasjonen – hva kan Norge gjøre – eksempler fra NATO» Dette belyste Mari Skåre, tidlegare NATOs generalsekretærens spesialrepresentant for kvinner, fred og sikkerhet.
 Daglig leder Gro Lindstad, FOKUS avslutta med sitt foredrag «Kvinner i fremtidens globale verden»

Mange inntrykk både på godt og vondt sat vi att med da seminaret var slutt. Men - til ettertanke og lærdom!

Andakt i Oslo Domkirke

AV: LIV HOLST, MEDLEM AV JUBILEUMSKOMITEEN

I forbindelse med vårt forbunds 100 års jubileum, ville vi gjerne ha en andakt i domkirken. Jeg fikk være kontaktperson mellom kirken og forbundet. Det ble mange hyggelige samtaler med kirkens personale. De ville gjerne være med på arrangementet. De sentrale personer ble: Domprost Anne-May Grasaas, organist Marcus André Berg og kirketjener Benjamin Isachsen.

Domprosten og jeg satte i fellesskap opp program for andakten. Lørdag 19. september 2015 kl. 10.00. Dagen kom og mange mennesker samlet seg i kirkerommet. Jeg ønsket velkommen til kirken og introduserte domprost Anne-May Grasaas. Hun fortalte om kirken og om takmaleriene som var blitt restaurert. Vi sang: Kjærlighet fra Gud, før skriftlesning og andakt. En andakt som handlet om varme og medmenneskelighet. Sammen ba vi Herrens bønn. Før velsignelsen sang vi Deilig er jorden.

Tilslutt takket jeg for at vi fikk denne fine stunden i Oslo Domkirke, og Anne-May Grasaas fikk jubileumsboken vår i gave. Til tonene av Postludium gikk vi ut på kirketrappa, hvor domprosten hilste på de fremmøtte.

TAKK FOR GAVER TIL 100-ÅRS JUBILEET

I forbindelse med jubileet fikk vi flere gaver. Vi satte stor pris på alle gavene og takker hjerteligst for disse. Takk er også sendt den enkelte giver. Men vi synes det er riktig at dere som medlemmer også ser denne flotte oversikten.

SPONSORGAVER

Stavanger kommune	
Hundvåg bydel	15.000,- til jubileumsboken
COOP-bygg	Sponplate til veiing

ØVRIGE GAVER

Oslo krets	50.000,- øremerket opptøget
Finnmark krets	50.000,-
Østfold krets	5.000,-
Tertnes kvinne- og familielag	50.000,-
Snarøya kvinne- og familielag	20.000,-
Inger Grindaker	10.000,-
Hordaland krets	blomster bilde
Risør kvinne- og familielag	bok
Kirstin Neerbye-Hagen	flaske musserende
Norsk fosterhjemsforening	blomster
KFB	tinnstake m/lyseslukker
Debio	Turkopp
Marttaliito	4 bordduker

I tillegg kommer hilsener og taler under jubileumsmarkeringen.

"OMSORG SOM VAR- MAR"

På Landmøtet i 2012 vart "omsorg som varmar" ein del av arbeidsprogrammet. Inspirert av Marttaliitto, den finske søsterorganisasjonen vår, kom nestleiar Sonja Kjølraug med ideen om at alle medlemmene våre skulle utfordrast til å laga verdens største lappeteppe til 100-årsjubileet, basert på små og store tepper på 100 x 80 og 160 x 200 cm. Etter måling skulle teppet plukkast frå kvarandre og gjevast vidare til nokon som trong varme og omsorg!

TEKST: ELDBJØRG GUNNARSSON
OG SONJA KJØRLAUG

Ideen vart godt motteken, endeleg eit prosjekt som alle medlemmane kunne delta i. Kort tid etter var folk i full sving med å strikke lappar. Det vart arrangert strikkekveldar for medlemmer og vener, samlingar for norske og innvandrarar med strikkeopplæring, og andre strikka teppe åleine: lappeteppa vaks! I byrjinga tenkte vi generelt på lappeteppe uansett teknikk, og det må vi sterkt beklage, men det viste seg at vi berre kunne "konkur-rera" med ein teknikk, strikking. Norsk tradisjon med samanhekleing og ein liten heklekant vart likevel akseptert etter ein del argumentasjon.

Å finna fram til konkrete krav var ikkje heilt lett. Her har Eldbjørg gjort ein dugandes jobb, men Schibsted, som gjev ut den norske Guinnessboka, ga oss gode råd. Endeleg søknad vart sendt i vår, og vi fekk raskt lov til å prøva oss. Det viste seg å vera mykje som måtte avklarast og

dokumenterast før vi kunne nå målet.

Teppet kom til Oslo med post, buss og tog. Mange jubileumsdeltakarar hadde dobbel bagasje, og alt vart samla på Grand Hotell, der mange sydde saman teppa til "handterbare" størrelsar. Også ACWWs sin Europa-president Valerie Stevens og Marttaliitto sin president Lea Sairanen låg på golvet og sydde.

Jubileumskomiteen skaffa lokale, mannskap til samansying, transport til Youngstorget. Det måtte lagast foto- og videodokumentasjon, signerast på alt for å kunne bevis at alt gjekk rett for seg. Justervesenet stilte opp med offentlig godkjenning av vekta, og Obs Bygg gav oss ei plate for å få stor nok flate til å leggja teppa på for veging. Norges Husflidslag kvalitetssikra, og vektarar frå Nokas fylgde med under heile prosessen og tok ansvar for oppmåling. Lett arbeid var det ikkje, teppet måtte leggjast litt i "krik og krok" på grunn av alt anna som foregikk på Youngstorget, og det måtte strekkjast rundt betongblokker blant anna.

Teppet vart flott, eit fargesprakande golvdekkje på størrelse med ei hustomt! 566,279 m2, og 311,03 kg. Begge tala er litt justert på grunn av avtale om hekleantar.

Vi må få tilføye at då vi stod på Youngstorget og såg resultatet av ideen, kom ei tåre i augekroken. "Omsorg som varmar" vert det og – dei fleste teppa vart overlevert til Frelsesarmeen på Youngstorget, som tok imot dei med stor takksemd.

Raport til Guinness vart sendt 19. oktober, og det var med stor spenning vi venta på om vi fikk godkjendstempel. Alt den 20. oktober kom svaret - vi blei godkjende! Norges Kvinne- og familieforbund har nå rekorden med verdas største lappeteppe!

Takk for ein fenomenal innsats til strikkarar, organisatorar og alle andre hjelparar!

JUBILEUMSBOKEN "ARBEID FOR LIKEVERD GJENNOM 100 ÅR"

Norges Kvinne- og familieforbund kunne i september 2015 feiret sitt 100-års jubileum. Et jubileum som markerte hundre år med kamp for likeverdet, for kvinnen og familien. I anledning jubileet ble det utgitt en jubileumsbok. Jubileumsboken omhandler Norges Kvinne- og familieforbunds arbeid i årene 1995 - 2015, men linjer trekkes også bakover i historien. Den nære historien har vært preget av store samfunnsendringer, men også endringer innad i Norges Kvinne- og familieforbund. Boken følger forbundet fra Husmorforbundets tid, da forbundet definerte seg som en yrkesorganisasjon for husmødrene, og til i dag. Med likestillingens inntog endret kvinnens rolle seg i samfunnet og familien. Den hjemmearbeidende husmoren fant sin nye arbeidsplass utenfor hjemmet. Forbundets videre arbeid ble knyttet sterkere til familien som institusjon, og arbeidet fortsatte med det hovedmål å styrke familiens stilling i samfunnet.

Jubileumsboken kan bestilles via forbundets nettsider og via materiellsiden i medlemsbladet.

Festm - vår kongelige

AV: FORBUNDSLEDER ELISABETH RUSDAL

Vår kongelige beskytter, Prinsesse Astrid, fru Ferner, brukte lørdagskvelden sammen med oss under festmiddagen. Hun fikk hilse på medlemmer og tillitsvalgte og hun fikk se deler av utstillingen vår. Og det kan jeg forsikre dere om - vår kongelige beskytter følger godt med i arbeidet vårt. Det skal vi være stolte av og ikke minst skal vi takke for det engasjementet og det at hun deltok så engasjert i festmiddagen og jubileumsfeiringen.

1. Feststemte middagsgjester på Grand Hotel.
2. President Lea Sairanen i det finske forbundet Marttaliitto.
3. Forbundsleder Elisabeth Rusdal, Prinsesse Astrid, fru Ferner og Sonja Kjørlaug.
4. Else Michelet kåserte.
5. Full bordsetting og stor stemning.
6. Prinsesse Astrid, fru Ferner, hilser på gjestene.
7. Nåværende og tidligere forbundsledere, samt nåværende nestleder.
8. Anne Marit Hovstad var toastmaster og ledet festmiddagen.
9. Prinsesse Astrid, fru Ferner, blir vist utstillingen i anledningen 100-års jubileet.

iddagen beskytter deltok

Festmiddagen viste at vi sprenget alle kapasitetsgrenser. Med 315 til bords var det trangt i speilsalen på Grand.

Anne Marit Hovstad var toastmaster og ledet oss flott gjennom kveldens program. Else Michelet, en slektning av vår grunnlegger, kåserte. I tillegg var det hilsningstaler fra verdenspresidenten i ACWW via Europapresident Valerie Stevens som også hilste fra Europa og sin egen organisasjon. Fra vår finske søsterorganisasjons Marttaliitto hilste deres leder Lea Sairanen. Videre var det hilsener fra KFB og FOKUS. Anne Eggestøl hilste på vegne av alle kretsene.

Festforestillingen med jubileumskoret

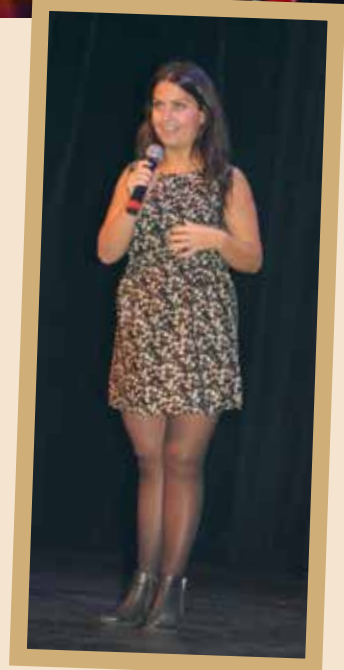
Wenche Myhre

FESTFORESTILLING EN 100-ÅRING VERDIG

Latteren satt løst, stemningen var god og jubelen stod i taket under festforestillingen på Latter. Hanne Krogh, Wenche Myhre, Cecilie Steinman Neess, Vinderen Dansestudio og forbundets eget jubileumskor bød på en uforglemmelig aften. Alt bundet sammen av konferansier Cecilie Andvig, som loset publikum humoristisk og lekende gjennom kvelden.

En herlig reise gjennom gamle klassikere, standup show og humor slik bare kvinner kan formidle det. Responsen i salen uteble ikke. Stående klappsalver og jubelrop vitnet om et fornøyd publikum.

Cecilie Steinman Neess

Deltakarar på Nordens Kvinneforbunds sommarkonferanse.

Nordens Kvinneforbunds SOMMARKONFER-

Hem och Samhället var arrangør for årets sommarkonferanse i Gränna, Sverige, den 26.- 28. juni i år. Tema: Livskvalitet.

AV: SONJA KJØRLAUG, K&F
2. REPRESENTANT NKF'S SEKRETÆR

Eit 70 talls kvinner frå dei nordiske land var samla. Konferansens tema var eit vidt begrep som omhandlar alle aldersgrupper. Vi vart innkvartert på Grenna Hotell der foredragene og sjølve konferansen foregikk. Hotellet bestod også av fleire små hus som var innreda

som soverom med ein frodig hage rundt.

Siw Warholm, Hem och Samhelle sin forbundsleiar, innleda konferansen med å ønske oss alle velkomne til Gränna og spesielt ACWW's europapresident Valerie Stevens som var med oss under heile konferansen. Sju barn frå Ribbaskolan i Gränna song viser frå blant anna «Emil i Lønneberget». Alle song vi ilag med barnekoret «Du gamla Du fria».

STOLTE OG GLADE

NKF's president Elisabeth Rusdal stod for den offisielle opninga. «NKF er ein av dei største kvinneorganisasjonane som finns, vi skal være stolte og glade over å stå tilslutta ein organisasjon som med sin tyngde kan påvirke samfunnet på fleire områder. Årets tema tek inn dei fleste av NKF's grunnleggende spørsmål angående

omsorg, helse sikkerhet, trygghet med mer. Alt vi gjør påvirker vår livskvalitet». Etter opninga reiste delegatane seg og song dei nordiske lands nasjonalsanger.

SKRATT LINDRAR SMERTE OG URO

Elsa Ingesson, utviklingsleder og lege var den første av foredragshaldarane, og snakka om «Skratt lindrar smerte og uro». Vi skal humre å le minst fem gonger for dagen. Om vi tykkjer at det ikkje finns så mykje å le av, så får vi oppsøke det. Ingenting kjem av seg sjølv, er du åleine kan du stille deg framfor spegelen og skratte med deg sjølv. Forsøk å gjøre det, og hugs - det har innvirkning på helse, gleder og kjærlegheita i livet. I ein alder av 34 år byrja ho å lese medisin, blant anna rehabiliteringsmedisin. Ho arbeidet da med sjukegymnastikk og såg at hos svært sjuke

mennesker finns det noko lite som er friskt, det gjelder å ta vare på den delen.

MUSIKKENS BETYDNING FOR GLEDEN I LIVET

Musikk vekker kjensler og minner var tema til Birgitta Andersson, som var den andre fantastiske foredragsholderen. Musikk er mykje meir enn tonar, den påvirkar livet vårt. Ho har bakgrunn som kantor, fritidspedagog, musikk- og kunstterapeut. Songen lever i oss om vi vert eldre og kanskje senile. Songen kan opna dører, sprengje grenser og kan gi fantastiske resultat. Eldre som tidlegare var både sure og tverre, går nynnande til senga etter ei songstund med gamle kjende og kjære songar. «Sett på deg ein halmhatt, ta ein motsträvig gubbe vid armen och sjung, så går det som en dans». Så sette ho på eit lydopptak frå ein slik episode. Det var så sterkt å høyre at det var ikkje eit tørt auge i salen.

MATLITTERATUR

Matlitteratur var Christina Möller sitt bidrag. Ho gav oss eit innblikk i korleis måltidslitteraturen ser ut i verden og kva matvarer og trendar det er som rår. Ein

million kokebøker vert seldt og 30 000 nye titlar er på gang. I 2014 kom det ut 375 stykker. Det behøver ikkje være kokebøker eller matskribent som står for innhaldet. Fleire av dagens kokebøker går det ikkje an å lage mat etter, dei er meir å betrakte som skjønlitteratur. Jammen tankevekkande.

LIVSKVALITET FOR KVINNER

Iluta Lace frå Riga, Lettland, snakka om livskvalitet for kvinner, at vi kan forbedre den med å bygge system for kvinner i alle land. Gjenon Martaförbundet har fleire medlemmar i Lettland fleire prosjekt for å minske risikoen for at kvinner vert utsatt for overgrep. Kvinner uti verden har det ikkje så trygt som vi i Norden og at det tar tid å overbevise myndighetene i enkelte av desse landa.

ACWW

ACWW's Europapresident Valerie Stevens orienterte oss om sitt arbeid og sine reiser på kongresser i mange land der ho deltar i kvinners liv. Det kan være på gatefester og leikar, men også hånarbeide som både veving, spinning

og syng. «Vi er ein internasjonal røst og strekker ut ei hjelpande hand til kvinner i heile verden» sa Valerie.

UTFLUKT

Laurdag var det utfluktsdag med buss og guide. Vi tok ferje over Vättern til Visingsö. Vi besøkte Visingsborgs Slottsruin, Näs borgruin og Brahekyrkan. Lunsj inntok vi på Visingsö Vårdshus, nydeleg blomsterhage møtte oss og sol frå klar himmel. Da vi var tilbake i Gränna vart det besøk i Andrémuséet der ballongfararen André var fødd. Sterk historie om hans liv og hans store kjærlegheit, hjertene deres ligg i same grav no.

Da var det berre at å sjå korleis polkagrisen vert laga som stod att på programmet før vi kunne slappe litt av og forberede oss til festmiddag.

Festmiddagen vart også eit minne for livet. Litt gaver vart overlevert til vertslandet, flott orkester som spela kjende svenske trubadurer sine viser. Stemningen var høg rundtom bordene, og jammen kom dansefoten fram også. Men Siw hadde eit stort ynskje om å få sjå ho der norske dama opptre. Takk Ingunn fordi du framførte ho Lina Purkerud på strak arm!

Søndag skulle dei to uttalelsane frå styret takast opp og godkjennast. Begge vart einstemmig godkjende: Livskvalitet – også når vi blir eldre og Närståendevårdar.

NKF SOMMARKONFERANSE 2016

Island inviterte til neste års konferanse på Vestmannaeyar, Island den 16.- 19. juni 2016 med tema: I samklang med naturen. Det vert spennande, så kryss av datoen!

Elisabeth avslutta konferansen med desse ord «Vi kan ikke være enige om alt, men det vi enes om - kan vi gjøre med energi! Ta vare på vennskapet!»

NORGE SIN TUR I 2017

Så er det Norge sin tur å arrangere NKF's sommarkonferanse i 2017. Det vil si at vi må ha klar invitasjon allerede på konferansen på Vestmannaeyar 2016, samt tema for konferansen. Og da har eg eit spørsmål til dere:

Er det nokon av kretsane som kan tenke seg å være vertskap for NKF's sommarkonferanse i 2017?

Send gjerne e-post til meg:

sonja@kvinnerogfamilie.no eller direkte til forbundet for å få informasjon om kva det innebærer

Kurvproduksjonen

Annet Kyambadde foran sin butikk finansiert ved micro-lån

Prosjektoppfølgingsreise til Uganda

17. august – 4. september

Som alltid var det forventninger – og opplevelsene sto i kø da vi landet på Entebbe flyplass sent om kvelden den 17. august.

AV: KRISTIN HANSEN, PROSJEKTLEDER,
INTERNASJONALT UTVALG

Alt neste dag hadde vi et interessant møte med UMWA, mediejournalistene. Styret, de ansatte og direktøren Margaret Sentamu loset oss igjennom en leksjon i organisasjonens prosjekter. I tillegg til sine ordinære prosjekter om rettigheter, helseopplysning med mer hadde de nå egne sendinger med motivering for kvinner til å delta i det kommende valget i 2016. Fokus lå på hvordan de kommer inn i politikken og det å få frem ledere. Disse damene er veldig dyktige og kunne fått til enda mere med bedre økonomi.

Symbolisk nok var det en liten baby som var funnet i skogen av moren til en av lærerne som møtte oss ved ankomst

til COWA skolen, en som ikke hadde muligheter, men som nå kanskje kan få det. Barnepiken tok hånd om henne mens Jilda, læreren, deltok på idrettsdag på skolen.

Denne gangen var det ikke Graduation Day, men vi fikk derimot oppleve sportsdag hvor både elever og lærere deltok med stor entusiasme! Det var delt opp i fire lag som alle skulle gjennom flere øvelser, og det beste vant trofeet og ei geit! Anne Marit og jeg bidro med applaus i den stekende varmen og fikk på slutten av dagen æren av å plante hvert vårt appelsintre.

Skolen har sine utfordringer, da særlig i forhold til det økonomiske. Vi hadde møte med styret for skolen og ikke mye var skjedd siden 2014, bortsett fra noe støtte fra Lugogo VTI, som er en læreorganisasjon for yrkesopplæring, i 3 år, men langt fra nok til å drifte skolen. 80 % betaler skolepenger, men uteblivelse av betaling, også fra det offentlige, gir store problemer. All honnør til rektor Romana Bilak og hennes dyktige stab for deres innsats!

Også i år besøkte vi Naguru Remand Home, guttefengselet hvor det nå var 135 personer, derav fem jenter. Store forandringer både ute og inne siden sist, da hele området var under totalrenovering. Bygningene har fått

maling i friske farger, kjøkkenet var i ferd med å bli flislagt, sovesalene malt og ryddet, utearealet planert og beplantet. Beboerne hadde bidratt til alt dette arbeidet. Lederen er tydelig ei driftig dame, med forbindelser til «det offentlige», hvor fengselet har fått penger til dette. Beboerne får nå tre måltider hver dag, mot ett tidligere. Vi får bare håpe nå at alt det positive «ytre» sammen med god oppfølging gjør disse ungdommene i stand til å se muligheten for et verdig liv!

Siden vårt forrige besøk, hadde administrasjonen i MAFA, landbruksprosjektet, flyttet inn i nye og større lokaler, med lagerplass til såkorn og diverse rekvisita som de har med ut til gårdene. Det var flere nye ansikter i administrasjonen, der det nå er syv ansatte og to frivillige. Også her har de innbakt i prosjektene kursing i motivasjon for valgdeltakelse i 2016. Med på feltbesøket til to av gårdene ved demonstrasjonsgården i Luwero, som ligger 70 km nord for Kampala, var lederen Abdu og en fra administrasjonen, sammen med en lokalkjent som vi hentet undervegs. Gårdbrukerne ga inntrykk av at de hadde en variert gårdsdrift, her var det kylling/eggproduksjon, casava, amarantus, sopp, diverse frukt, grønnsaker og urter, husdyrhold med

mer. Stolt skulle en av kvinnene vise oss matokebananene sine, men ble fortvilt da det viste seg at noen hadde forsynt seg av dem i løpet av natta!

Flere som er med i prosjektet var samlet på gårdene vi besøkte og mange av de voksne hadde ikke sett hvite før. Enda større var undringen da de forsto at vi kunne snakke med de vi hadde med fra MAFA! De fleste her beveger seg nok i en «liten radius». På demonstrasjonsgården var det også endringer, mer land var kjøpt og dyrket. Og husdyrhold av kyr og geiter var økt. Hit kommer produsentene i smågruppene for råd og veiledning, til stor nytte for deres arbeid. Vi ble hjertelig mottatt av Nalongo Kirumira, som var veldig glad for å få besøk og glad i å bli fotografert!

Det årlige seminaret med alle samarbeidspartnerne i EAGWEN, East African Grassroots Women Empowerment, ble arrangert over to dager. Mye ble drøftet mellom deltagerne og vår oppgave var å gi opplæring i rapportering på de nye skjemaene og ikke minst økonomisk styring og rapportering. På agendaen var det gode presentasjoner av hvert prosjekt, både COWA, MAFA

og UMWA. De er blitt veldig dyktige også på dette området med foredrag og Power Points. En sosialarbeider fra JPIIPC Justice & Peace Centre holdt et veldig interessant foredrag med tittelen: Uganda 2016 General Election and Grassroot Women Participation: The Role of Women Focused NGOs in the Electoral Period. Helt tydelig at dette heldigvis har høy prioritet nå.

I løpet av prosjektreisen gjorde Anne Marit flere oppfølginger for ACWW, noe også jeg fikk ta del i, det har så absolutt merverdi for meg. Jeg fikk blant annet innblikk i hvordan en mulig korrupsjonssak skal takles! Det er den samme utfordringen for kvinnene i disse prosjektene som for kvinnene i forbundets prosjekter - å prøve å få nok mat til det daglige. Som en bestemor sa til meg: - Få nok mat til tre måltider hver dag til barnebarna og kanskje legge litt penger til side til skolepenger!

Fulle av inntrykk fra en helt annen tilværelse kom vi tilbake til innspurten i norsk valgkamp, det tar litt tid å «nullstille» seg da.

NYTT FRA PROSJEKTENE

AV: KRISTIN HANSEN, PROSJEKTLEDER, INTERNASJONALT UTVALG

Nyrammetildeling for FOKUS gjorde at det i 2015 ble søkt om prosjekter for en fireårsperiode. Det ble derfor ikke sendt ny søknad i høst, bare korrigert for aktiviteter. Vi vil derfor bli tildelt det samme beløpet for hvert av de kommende årene, det vil si et totalbeløp på kr 726.000 pr år. Som kjent må vi bidra med 10 % selv. Det vil si ca. 73.000, og Internasjonalt utvalg har heldigvis hvert år fått bidrag fra lag og kretser til dette. Vi er svært takknemlig for pengegavene og håper at vi også blir tilgodesett de kommende årene.

Hver gang vi kommer fra Uganda har vi med kurver for salg, denne gang omlag 90 og disse pengene går rett tilbake til prosjektene. Ta gjerne kontakt hvis det er noe dere har spørsmål om i forbindelse med prosjektarbeidet.

Gi **DÅPSKLUBBEN**
TRIPP TRAPP
til et barn
du er glad i!

Med Dåpsklubben TRIPP TRAPP får barna gode bøker, DVD-er og CD-er rett hjem i postkassa. De blir kjent med Bibelens fortellinger, med kveldsbønner og mange fine barnesanger. Bøker på bokmål og nynorsk.

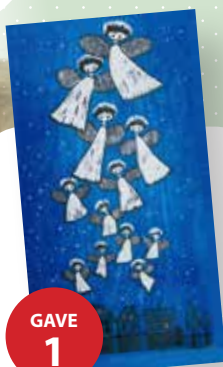
- For barn fra 0 til 12 år
- Ingen krav til minstekjøp
- Tilbud om 3 pakker årlig

Velg
GRATIS
velkomstgave!*

*Du betaler
bare porto

Populær
dåpsgave!

GAVE
1

Englebilde på lerret
Verdi 228,-

GAVE
2

Gynge lite grann CD
Verdi 199,-

GAVE
3

Lille sau
Bok og tøyulam
Verdi 188,-

Flere velkomstgaver finner du på
www.tripptrapp-klubben.no

Dåpsklubben TRIPP TRAPP drives av IKO-Forlaget
Telefon 22 59 53 00 • E-post ordre@iko.no
www.iko-forlaget.no

DÅPSKLUBBEN
TRIPP TRAPP

"Høsting" av vann fra tak til vanntank hos bestemødre i Kamembe

Den nye 10.000 liters tanken i Kikajjo landsby (TORUWU)

Besøk til ACWW-prosjekter i Uganda

Utfordrende og arbeidskrevende, men spennende og givende! Det er slik vi opplever oppdraget med prosjektoppfølgning av forbundets og ACWW's prosjekter i Uganda. Anne Marit skulle i egenskap av leder av prosjektkomiteen i ACWW evaluere fem forskjellige prosjekter. Sammen med Kristin utgjør vi et godt team for jobben!

AV: ANNE MARIT HOVSTAD

TORUWU er en organisasjon som har hatt et større vannprosjekt i Kikajjo landsby omlag en times kjøretur fra Kampala. Vi besøkte dem også i 2014 da prosjektet med vannpumpe, vannrør og to 5000 liters vanntanker var fullført. Da vi kom til Kikajjo i år hadde de flyttet den ene vanntanken og erstattet denne med en ny 10.000 liters tank. Dette var et tilleggssprosjekt de fikk godkjent etter anbefaling fra fjorårets prosjektoppfølgning. Nå hadde 30 husholdninger egen tappekran utenfor huset. Stor fremgang for landsbyens befolkning!

VANN FOR LIVET

"Kituntu Community Manage Water for Life Project" hadde søkt om et vannprosjekt til tre forskjellige landsbyer. De hadde bygget det vi kaller shell-wells, det er borehull med håndpumpe. Området rundt var støpt med sement for å kunne

holde dette rent. Nå kom innbyggerne med jerrykannene, både bærende på hodet og ved hjelp av sykkel for å hente rent vann.

BESTEMØDRE

Et tredje vannprosjekt vi hadde avtale med, var "Kamembe Grandmothers and Orphans and Vulnerable Children Health Improvement Project". 19 bestemødre av totalt 100 i landsbyen var godkjent for prosjektet som skulle gi dem vann nær huset. Takrenner som skulle lede regnvannet ned i sementtanker ble montert. Tankene var dimensjonert etter størrelsen på huset og hvor mye vann som da kunne "høstes". Bestemødre i Afrika er hardt arbeidende. AIDS-epidemien i Afrika krever mange liv og mange barn blir foreldreløse. Det er bestemødrene som er de nærmeste til å ta seg av dem. Noen av bestemødrene vi traff var omgitt av store barneflokker.

Fort Portal har en flott beliggenhet i

det vestlige Uganda med utsikt mot de mystiske og vakre Rwenzori Mountains. Månefjellene – som rager mer enn 5.000 meter over havet. Luften her kjennes frisk og relativt kjølig. Vi hadde avtalt å møte Gerda Rongevær fra Bømlo som har lagt ned et stort arbeid for et barnehjem her. Gerda fikk i den forbindelse "Mostrastong-prisen" i mai 2015 for sin innsats. Vi var invitert til å bo hos Gerda og det var flott å se alt hun hadde utrettet.

ET SPENNENDE OG ANNERLEDES PROSJEKT: "COMPRESS RECYCLED MATERIALS FOR SMOKELESS CHARCOAL BRIQUETTES".

Organisasjonen NYAKU holder til i Kasese. Byen ligger i Rift Valley og grensen til Kongo er ikke langt borte. Prosjektet gir kvinnene i gruppen en inntekt, men arbeidet med kullstøvet som blir brukt til å lage brikettene er ikke uten helsesmessige utfordringer. De ble anbefalt å bruke nesemaske og hansker for beskyttelse.

Vi benyttet anledningen mens vi var i Kasese til å avlegge et raskt besøk hos KADIWOD som er en organisasjon som gir hjelp og støtte til funksjonshemmede kvinner i området. Vi har besøkt dem et par ganger tidligere, første gang i 2008.

Evaluering av ACWW-prosjekter gir oss det vi kaller "added value" til vårt arbeid med forbundets egne prosjekter. Det er utrolig lærerikt og er et ledd i et nettverksarbeid som er veldig viktig!

ROMANIA

– spesiallaget tur for forbundets medlemmer

Vi hadde i 2014 en tur til Albania. De som deltok der meldte raskt tilbake at en tur som kombinerte sightseeing og kontakt med forbundets samarbeidspartnere og å se prosjekter forbundet støtter, var noe de synes var veldig positivt. Vi har derfor bestemt oss for å videreføre dette. Så i 2016 går turen til Romania.

Vi tar utgangspunkt i byen Sibiu. Der er krisesenteret som forbundet støtter. Initiativ til dette kom fra Sogn og Fjordane krets i sin tid. I tillegg til å besøke dette prosjektet vil vi ta turer utenfor Sibiu og treffe andre av forbundets samarbeidspartnere.

Anne Marit Hovstad og Elisabeth Rusdal vil være med som reiseledere på turen.

Sibiu (tysk Hermannstadt, ungarsk Nagyszeben) er en by i det historiske landskapet Transilvania (Siebenbürgen) i Romania. I 2007 var Sibiu europeisk kulturhovedstad sammen med Luxembourg. Initiativet til å dele denne æren med Sibiu ble tatt av byen Luxembourg.

Vi vil igjen samarbeide med Jomfrureiser om opplegget. Vi har foreløpig 20 plasser på turen.

Avreise vil finne sted tidlig om morgenen onsdag 27. april fra Gardermoen, med hjemkomst til Gardermoen sent om kvelden tirsdag 3.mai. Hele programmet er ennå ikke klart.

Sibiu, Romania. Foto: shutterstock.com

De som kan tenke seg å delta, eller vil ha mer informasjon, bes om å ta kontakt slik at vi kan sende informasjon straks dette er klart.

TUSEN TAKK!

På vegne av internasjonalt utvalg vil vi takke alle som har gitt pengegaver til K&F's prosjekter, både privatpersoner, lag og kretser! Uten deres støtte vil det være vanskelig, for ikke å si umulig for forbundet å drive bistandsarbeid. Forbundet må bidra med 10 % av prosjektkostnadene, som utgjør ca. kr. 72.000,- pr. år.

COWA CVTS, yrkesskolen som vi støtter i Uganda og som ikke lenger får midler gjennom NORAD/FOKUS har kunnet opprettholde driften i 2012/2013/2014 og 2015 takket være dere! Skolens ledelse og lærere er dyktige, og 60 jenter får hvert år sitt eksamensbevis og kan søke jobb, eller starte sin egen lille bedrift!

Dere som fortsatt ønsker å støtte prosjektene kan bruke kontonummer: 6034.56.35451

Husk å merke innbetalingen med prosjektnavn dersom dere ønsker at gaven skal tilfalle et bestemt prosjekt.

Anne Marit Hovstad
Leder internasjonalt utvalg

Kristin Hansen
Prosjektleder internasjonalt utvalg

LIKESTILLINGSMELDINGEN – SÅ KOM DEN

Vi har ventet i spenning på at Likestillingsmeldingen skulle komme. Endelig i begynnelsen av oktober kom den. Forventningene var store. Og skuffelsen desto større. For mye innhold eller konkrete tiltak var det ikke mye av. Kort oppsummert kan følgende sies:

I følge meldingen så har kvinner og menn i Norge i dag like rettigheter. De trenger nå like muligheter. Regjeringen vil satse på fem områder; vold og overgrep, oppvekst og utdanning, arbeidsliv, helse, næringsliv og entreprenørskap.

Flotte områder, men dessverre er det lite tiltak i meldingen. Videre så savner vi en tydeligere definisjon av hva regjeringen legger i selve likestillingsbegrepet.

Det at den var lite konkret og kanskje hadde mindre klart innhold enn forventet, forklarer kanskje hvorfor den ble lagt frem bare timen etter offentliggjøringen av Nobels fredspris.

Forbundet var tilstede ved fremleggelsen og kan konstatere at det var flere fra embetsverket og fra organisasjonene enn det var fra media. Av de knappe 30 som var tilstede var det kanskje en fjerdedel som representerte media.

Så får vi håpe at debatten i etterkant kan gi et bedre løft for likestillingen enn meldingen gir signaler om.

Utdeling av Matomsorgsprisen 2015 til Hundstund skolerestaurant ved Liselotte Bjelke. Foto: Morten Holt, Horeca

Priser til lokalt arbeid

Vi gleder oss over at lokallagsarbeid verdsettes av samfunnet rundt oss. I løpet av under en måned har to lokallag mottatt priser for sitt arbeid.

AV: FORBUNDSLEDER ELISABETH RUSDAL

MATOMSORGSPRISEN

Denne prisen deles ut av Kost- og ernæringsforbundet i samarbeid med fagbladet Horeca. Fagbladet Horeca retter seg mot ledere og mellomledere i hoteller, kurs-/konferanse og andre overnattingsbedrifter, restauranter, barer og puber, kaféer, contract catering, kantiner og institusjoner. Prisen består av Litografi, diplom og 30.000 kroner. I begynnelsen av oktober ble denne prisen tildelt Liselotte Bjelke som daglig leder for Hundstund skolerestaurant.

- Skolerestauranten fungerer i dag

som et utstillingsvindu og viser hvordan ordningen med skolemat virker i praksis. Ved å tildele Matomsorgsprisen til Hundstund Skolerestaurant ved Liselotte Bjelke, ønsker juryen å oppmuntre til økt engasjement for å få vedtatt gratis skolemat for alle barn i Norge, sa juryleder Ivar Villa ved tildelingen.

Prispengene skal benyttes til en studietur til Sverige neste år for alle ansatte og de frivillige på skolerestauranten. Hundstund skolerestaurant er startet av Liselotte Bjelke og Snarøya kvinne- og familielag.

,KULTURPRIS

Ved slutten av oktober mottok gruppen som driver Torsdagstreffen til Tertnes kvinne- og familielag Kulturprisen i Åsane. I nesten 40 år har "treffet" vært et samlingssted for pensjonister i Tertnes-Morvik området.

Kulturprisen er en kopi av en runestein, funnet på Vollane i Eidsvåg, og 20.000 kroner som bidrar til i 2016 å feire de 40 år. Bjarnhild Hodneland og Eldbjørg Gunnarsson har drevet dette sammen med et par andre i mange, mange år.

FØDETILBUDET

– fortsatt svært utsatt

AV: FORBUNDSLEDER ELISABETH RUSDAL

At lokale fødetilbud stadig er under press, og debatter om nedleggelse pågår, er ikke noe nytt. Det som nå gjør situasjonen mer alvorlig er at jordmødre for eksempel fra Haukeland sykehus sier at i helgene er bemanningen så lav at de mener det er en risikomulighet ved tilbudet. Dette er meget alvorlig, i og med at det satses på at fødende kvinner fra distriktene skal benytte fødetilbudet ved Haukeland sykehus.

Fra tidligere vet vi at det flere steder i landet er tilsvarende situasjoner. Vi vet at fødeavdelinger har for liten plass og fødende kvinner henvises til andre sykehus.

Når man ser nedleggelsen av lokale fødetilbud rundt i distriktene, er det grunnlag for å understreke at fødende

kvinner ikke kan sendes land rundt.

Norges Kvinne- og familieforbund har fryktet eskalering av situasjonen med stadig lengre reisevei for fødende kvinner. Tidlig i 2011 tok vi dette opp med departementet. Vi møtte svært liten forståelse for vår bekymring. Vi har senere med jevne mellomrom tatt dette opp med ulike helseministere. Svarene har vært ulike – men kan oppsummeres i at vi har så godt utstyrte ambulanser!!

Vi har aldri vært i tvil om at ambulansene både er godt utstyrt, ei heller om at ambulansepersonellet er kunnskapsrike. Men skal det være slik at vi i hovedsak skal føde i ambulanse eller i baksetet på privatbiler parkert i en busslomme, eller i veikanten?

Presset på de større fødeavdelingene er

naturlig nok økende i og med nedleggelse av fødeavdelinger lokalt. Dette har medført kortere liggetid ved fødeavdelingen. Videre at mor og barn heller må komme tilbake for oppfølging. Mye skal etter hvert overlates til helsesøster i kommunen. Hvem – er et naturlig spørsmål. Det er mangel på helsesøstre og deres arbeidsbelastning er stor. Jordmødre har vi også mangel på. Hva da med oppfølging og muligheter for råd og veiledning?

Lokale fødetilbud som har vært lagt ned er i noen tilfeller erstattet av lokalmedisinske sentre, ofte med alle funksjoner, unntatt et fødetilbud. Noen steder har det lokalmedisinske sentret fått adskillig bedre og bredere tilbud. Det er bare fødetilbudet som er mangler. I sin tid var begrunnelsen for nedleggelse av lokale fødetilbud at det var nødvendig med et visst antall fødsler for å opprettholde forsvarlig kompetanse. Andre ganger har begrunnelsen vært at man trenger akuttmedisinsk kompetanse. Hva blir den neste begrunnelsen? At vi ikke har økonomi?

Helt sikkert er det at vi må følge med enda bedre. For nå skal dette med akutttilbud ved en rekke sykehus diskuteres. Blir akutttilbudet borte – da er det ganske klart at også fødetilbudet ryker. Mer enn noen gang må vi opp på barrikadene.

Når presset på fødeavdelingene er stort, betyr dette at det kan være usikkerhet om hvor man skal føde. Med vei og føreforhold i vårt vidstrakte land blir dette en ekstra belastning.

Fødende kvinner trenger trygghet og forutsigbarhet rundt sin fødesituasjon. Slik det er nå er dette langt fra tilfellet for alle.

Inntil endring skjer vil fødende kvinner sendes rundt som pakkepost.

Fødende kvinner gir liv til kommende generasjoner – en viktig innsats. Da burde vi kunne satse på forholdene. Barna er fremtiden – de fortjener at vi fra dag én prioriterer dem.

Det betyr at dere som sitter ute rundt i landet må gi oss tips og informasjon som skjer der dere hører til. Vi trenger all den informasjonen vi kan få for på best mulig måte å kunne ta kampen og lykkes.

Forslaget til statsbudsjett 2016

Tradisjonen tro var vi spente på innholdet i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016. I forkant hadde vi sendt ut følgende forventninger til budsjettforslaget:

AV: FORBUNDSLEDER ELISABETH RUSDAL

- Styrking av kommuneøkonomien
- Tiltak som stanser nedleggelsen av lokale sykehus og fødetilbud
- Tiltak som medfører økt utdanning av jordmødre og helsesøstre
- Barnetrygden må økes
- Integreringstiltak – åpen barnehage

Dette var hovedoverskriftene vi hadde. Under dette var det mange punkter. Men hva ble så resultatet?

Skolemat

Dette er for første gang nevnt i statsbudsjettet. Så vi er ett skritt videre.

HELSESTASJON OG SKOLEHELSETJENESTE

Dette skal det fortsettes å satse på. Dessverre står det ingenting om det skal satses på å øke utdanningskapasiteten for helsesøstre. Så dermed er vi sunt skeptiske til hva som vil skje. Vi har stilt spørsmål om utdanningskapasiteten skal styrkes. Men dette har vi ikke fått svar på.

GRAVFERDSSTØTTEN

Den er behovsprøvet. Den foreslås øket fra 22 083 kroner til 22 723. Ikke noen voldsom økning akkurat.

BARNETRYGDEN

Her foreslås at dagens beløp beholdes. Så i realiteten er dette en nedjustering. Den må kanskje sees i sammenheng med den skattelette som foreslås.

OVERFØRINGER TIL KOMMUNENE

De frie overføringene til kommunene foreslås økt. Det kan bety at ordninger som husmorvikar kan etableres eller fortsette. Men da må vi ta initiativ lokalt for bruken av disse midlene i den enkelte kommune. Så dersom vi vil ha det inn, må vi foreslå dette. Og tid har vi til det. Kommunenes budsjetter vedtas ikke før senere i høst.

Så varsles det at det skal nedsettes et utvalg som skal se på overføringene til barnefamilie. Videre informeres det om at en egen familiemelding vil komme

våren 2016. Vi har undersøkt litt rundt tidspunkt for når den kommer, og det ser ut som det blir tidlig på våren 2016. Forbundet har levert innspill til denne meldingen. Så vi venter i spenning.

TILLEGGSMELDINGEN - BISTANDSARBEID

Den siste fredagen i oktober som tilleggsmeldingen til statsbudsjettet. Bakgrunnen for dette er at antall flyktninger til landet vårt er enormt. Dette betyr at regjeringen må ta grep. Flyktningestrømmen kom tett opp til statsbudsjettforslagets fremleggelse. Dermed ble det varslet en tilleggsmelding.

Kort fortalt kan vi si at situasjonen med tanke på bistandsarbeid blir dramatisk. Vårt forbund mottar støtte til våre små, grasrotnære kvinneprosjekter via FOKUS. Midler til FOKUS kommer fra Norad. Vi mottar også derfra informasjonsstøtte. Kapitlet med støtte til Sivilt samfunn og demokratiutvikling foreslås nå kuttet fra 1,9 milliarder til 680 millioner kroner. Det betyr trolig slutten på tilskudd både for oss og mange andre, slik situasjonen er nå i begynnelsen av november. Så her arbeides det intenst. Forbundet vil støtte dette arbeidet som best vi kan.

Vi har sendt våre synspunkter til budsjettforslag til partigruppene på Stortinget. Så får vi håpe at vi får gjen-

VINNERE AV NORGES KVINNE- OG FAMILIEFORBUNDS JUBILEUMSLOTTERI LOTTERIKOMITEEN SENDER EN STOR TAKK TIL ALLE SOM HAR BIDRATT TIL JUBILEUMSLOTTERIET.

Takken går både til de som har gitt gevinster og til alle loddselgere og alle som har kjøpt lodd. Hilsen Anne Enger og Wenche Rolstad

Universelt gavekort, kr 5 000:	Inger Johanne Lunde	Løper i lappeteknikk:	Torvastad K&F
Universelt gavekort, kr 3 000:	Edith S. Westgaard		v/Aud Vold
Universelt gavekort, kr 3 000:	Kopervik K&F v/	Strikket lue og skjerf:	Kristina og
Gunnvor Saue			Sølve Mork Grimstad
Universelt gavekort, kr 2 000:	Astrid Olderøy	Gavekort Til Bords, kr 500:	Annemor Helgesen
Universelt gavekort, kr 2 000:	Arnt Magne Martinsen	Gavekort Til Bords, kr 500:	Risør K&F v/Signe
Universelt gavekort, kr 2 000:	Fam. Aamund Mundal		Leonore Lindstøl
Universelt gavekort, kr 1 000:	Aslaug Rolfsnes	Fru Timians beste, kokebok:	Holmen K&F
Universelt gavekort, kr 1 000:	Laila Støen		v/Nina Lindstøl
Universelt gavekort, kr 1 000:	Laila Gåsland	2 armbånd:	Vågstranda K&F v/Hilde
Universelt gavekort, kr 1 000:	Leikny Sondresen		Merethe Nyhagen
Universelt gavekort, kr 1 000:	Martha Viken	2 armbånd:	Mykklebust
Universelt gavekort, kr 1 000:	Solund K&F	2 armbånd:	Nancy Sæle
Gavekort Scandic hotell:	Sigrunn Strøm	Velkommen te bords. Kokebok:	Astrid Orkelbog
Gavekort Thon hotell:	Herborg Kvåle	Velkommen te bords. Kokebok:	Grete Grønningsæter
Bunadstrømper, hvite hjemmestr:	Elin Sandnesauet	Strikkesokker:	Ida Thune
Halvårsabb. Dag og Tid:	Foldrøy K&F v/Erna		Mosvik K&F v/Jorid
	Stoknes Vågen		Klette Berg
Halvårsabb. Dag og Tid:	Dagfrid Mundal	Strikkede hansker:	Elly H. Hekland
Halvårsabb. Dag og Tid:	Trine Schmidt	4 serviettringer til båt:	Kaja M. Granlund

METTE GUNNARI, VÅR NYE ORGANISASJONSSEKRETÆR ER PÅ Plass!

Sommeren i år ble spesiell for meg. Det dukket nemlig opp en stillingsannonse på nettet som jeg rett og slett ikke kunne unngå å legge merke til.

Organisasjonssekretær i Norges Kvinne- og familieforbund. Dette er virkelig noe for meg, tenkte jeg og begynte straks å huske tilbake til min aktive tid på Nordstrand.

Jeg hører til kategorien medlem som meldte meg inn for å få en håpefull inn i barnehagen som laget på Nordstrand drev. Den håpefulle fikk plass og medlemskapet var et faktum. Det var også starten på en svært hyggelig og aktiv tid. Jeg ble raskt kjent med mange av de andre medlemmene og ble valgt inn i styret etter relativt kort tid. Som tillitsvalgt satt jeg også som leder i laget en periode.

Jeg har helt siden jeg var ung vært en aktiv person og har hatt utallige verv som frivillig i ulike sammenhenger. Tiden som tillitsvalgt i K&F på Nordstrand ble starten

på mange verv i nærmiljøet som bla. FAU-leder, driftstyremedlem med mer. De fleste av oss følger godt med i livet til barna og ønsker å gjøre en innsats. Senere har det blitt mange verv i andre sammenhenger som for eksempel kor og studieforbund. Jeg føler derfor at jeg har en god forståelse for hvor «skoen trykker» hos tillitsvalgte og for hvordan det faktisk er å jobbe med frivillige.

Denne kategorien er for øvrig en svært hyggelig og interessant gruppe mennesker.

De siste seks årene har jeg jobbet som generalsekretær i DIS-Norge, Slekt og Data, Norges største interesseorganisasjon for slektsforskere. Dette betyr at jeg også har lang erfaring med denne siden av organisasjonslivet.

Norges Kvinne- og familieforbund har alltid jobbet for gode saker som jeg kan identifisere meg med og jeg gleder med stort til å jobbe med disse fremover. Jeg føler meg privilegert som har fått stillingen og som får lov til å arbeide i dette flotte forbundet. I tillegg var jeg også så heldig å få delta på feiringen av 100-års jubilaranten, noe som både var interessant og sosialt. Jeg begynte som organisasjonssekretær i oktober og ser frem til å arbeide for og med dere fremover!

Hilsen fra Mette

Skolemat - viktig vedtak

Kirke, utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget vedtok følgende innstilling tirsdag 10. november til representantsforslag fra Audun Lysbakken: "Stortinget ber regjeringen innen utgangen av våren 2016 legge frem en plan med sikte på en gradvis innføring av skolemåltid i grunnskolen. Ordningen med skolemat skal finansieres over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett som en del av folkehelsearbeidet". Dette er et gledelig skritt fremover.

Ny e-post eller adresse?

Forbundet arbeider hele tiden med å forbedre rutiner i alle ledd. For at vi til enhver tid skal kunne nå alle medlemmene, må adresseregisteret være oppdatert. Vi savner e-post adresser til noen medlemmer. I den forbindelse ber vi medlemmene om å gi oss beskjed om eventuell ny e-postadresse og adresse når det oppstår endringer. Send en e-post til grete@kvinnerogfamilie.no eller ring Grete på 22 47 83 82 og gi beskjed.

Innspill til Prinsippprogramkomiteen

Prinsippprogramkomiteen er i full gang med å utarbeide et nytt program for perioden 2017-2019. Verden og samfunnet rundt oss er i stadig endring. Vi får nye utfordringer på vår vei, mens mange av de gamle problemstillingene organisasjonen vår har jobbet med gjennom 100 år dessverre fortsatt er like aktuelle. Vi skal fortsatt ha fokus på våre 4 søyler: Kvinnepolitikk, Familierpolitikk, Forbrukerpolitikk og Internasjonalt arbeid.

Men er det nye tema innen disse feltene som bør komme inn? Er det noe som skal ut?

Vi i komiteen utfordrer dere som enkeltmedlemmer, lag og kretser til å komme med innspill. Prinsippprogrammet er verktøyet dere kan bruke i organisasjonsarbeidet lokalt og sentralt. Bli med å skape et godt verktøy for den neste perioden. Vi kommer til å arbeide med nye utkast til program fram til 1.mai. Innen 1. april må bidrag fra dere være oss i hende. Komiteen vil se på alle forslag som kommer inn, og se hvordan og om de skal innarbeides i det nye prinsippprogrammet for 2017-2019.

Forslag sendes komiteens leder Randi Støre Gjerde på e-post, Randi61gjerde@gmail.com.

Vervekampanjen

Forbundet ønsker å takke Solfrid Kristiansen fra Kleppstø Kvinne- og familielag for solid innsats under vervekampanjen som gikk av stabelen i forbindelse med 100-års jubileet. Kristiansen vervet flest medlemmer og har mottatt boken "... og rommene var så tomme at musene gikk med sørgeslør" i posten.

Takk til Pernille

Rett før sommerferien hadde Pernille sin siste arbeidsdag hos oss. I løpet av den tiden hun har vært hos oss har hun gjort en flott innsats. Hun har systematisert, organisert, motivert, støttet og oppmuntret i alle deler i forbundet vårt. Det er ikke få utfordringer som møtte henne og som hun har løst på beste måte. Alltid blid og hjelpsom.

Vi takker for innsatsen og ønsker lykke til på veien videre.

Velkommen til Mette Gunnari

Den 5. oktober begynte vår nye organisasjonssekretær, Mette Gunnari, på kontoret. Når vi skriver det slik så er det fordi Mette deltok og hjalp til under jubileumsdagene i Oslo. Mette arbeider fire dager i uken og er allerede rukket å bli ganske godt kjent med forbundet og sakene våre.

Til minne om Unni Mortensen

Midt på sommeren kom den triste meldingen om at kretsleder i Vestfold krets, Unni Mortensen, var gått bort.

Unni var en aktiv og engasjert kvinne – så det var en fullsatt kirke som tok farvel.

I vårt forbund vil vi huske Unni for sitt alltid milde og vennlige vesen. Hun var kanskje ikke den som ropte høyest, men hun var den som jobbet traust og trofast. Så da Vestfold krets trengte ny kretsleder sa Unni at hun kunne jo forsøke. Tidligere var hun engasjert i laget sitt. Unni holdt kretsen samlet og sørget for at arbeidet gikk slik det skulle. Hun hadde kontakt med lagene og holdt seg oppdatert om det som skjedde rundt omkring. Hun var flink også til å formidle informasjonen fra forbundet. Hun deltok på landsmøtet i 2014 og holdt årsmøte i kretsen tradisjonen tro. Ingen ante da at dette skulle bli Unnis siste kretsårsmøte.

Vi takker for innsatsen og lyser fred over Unni Mortensens minne.

Elisabeth Rusdal

K&F's BEREDSKAPSUTVALG

Av: Bjarnhild Hodneland, Beredskapsutvalget

Bjarnhild Hodneland
Leder

Anne Lise Johnsen
Medlem

Liv Holst
Medlem

Grete Nordbæk
Varamedlem

BEREDSKAPSUTVALGET ØNSKER DERE ALLE EN GOD JUL OG ET GODT NYTT ÅR

Kjære lesere!

Når dere leser dette nærmer forberedelsene til julehøytiden og vintertid seg raskt. Det er tid for å tenke beredskap og ikke minst omsorg.

I september jubilerte vi i K&F. Medlemmene hadde strikket fantastiske lappetepper under temaet «Omsorg som varmer». Beredskap er også omsorg. I år har vi alle mulighet til å tenke beredskap og vise omsorg, ikke minst overfor alle de flyktningene som har kommet til vårt land.

Vinteren står for døren og det er spådd en rekordkald vinter. Kanskje et lappeteppe til flyktningene hadde vært en fin beredskapsgave akkurat nå. Julen nærmer seg også med stormskritt, og vi strikker julegaver til små og store. Kanskje noen gode varme sokker eller votter kunne vært en god gave til disse som har kommet til vårt kalde land.

Så er det også andre ting vi alle må tenke på i tiden framover, ikke minst glatte veier. På bilen skifter vi til vinterdekk. Men hva med våre egne føtter? Nå har det heldigvis blitt litt mer «IN» å bruke brodder. Har du husket å kjøpe deg et par eller tatt fram de du hadde fra i fjor?

Vinteren er en tid hvor vi nordmenn bruker mye levende lys og koser oss innendørs. Vi vet dessverre også at det

er lett å glemme å slukke lysene i tide. Mange branner har oppstått av den grunn. La oss huske å slukke lysene i år!

Baking er en viktig del av vår juletradisjon; ja dette vet vi og kan vi, men obs, obs! Særlig smultgrytene kan være farlige.

I travelheten med julehandel glemmer vi kanskje å være forsiktige med uttak av penger fra minibankene. Husk å skjule inntastingen selv om du har hastverk.

Det hender at det oppstår behov for lege. Generelt gjelder regelen om at en benytter fastlege i åpningstiden og legevakt når fastlegen ikke er tilgjengelig, og hjelpen ikke kan vente. Vi minner om det nye nasjonale nummeret til legevakten 116 117. Dette nummeret kan du ringe uansett hvor du er i Norge. Når det er akutt og står om liv: Ring 113.

Førjulstiden er ofte travel, men også koselig. Mange går sammen om å bake eller pakke gaver og noen samles til en liten førjulsfest. Kanskje man kunne invitere våre nye landsmenn med inn så de fikk lære litt om våre tradisjoner og vår julefeiring og i neste omgang får kanskje vi oppleve noen av deres tradisjoner. Fortell også litt om vår kalde vinter og om de små, men viktige beredskapstingene, stegene vi alle kan gjøre noe med.

Dette kaller vi nestekjærighet og egenberedskap.

Lykke til med alle forberedelser. Tenk beredskap.

Vi i beredskapsutvalget ønsker dere alle en GLEDELIG JUL!

Materiell fra Norges Kvinne- og familieforbund

Tilbud!

- ___ Handlenett, sort m/hvitt trykk **kr. 50,-**
- ___ Nett i bomull m/skulderhank, lite, sort m/hvitt trykk **kr. 40,-**
- ___ T-skjorte hvit m/lite farget emblem str XL, XXL **kr. 60,-**
- ___ Aktivitetskalender **kr. 25,-**
- ___ Melodibok **kr. 50,-**
- ___ K&Fs skrivebok m/linjer **kr. 40,-**

Profileringsartikler med emblem:

Norges Kvinne- og familieforbund

- ___ Sentrimto telysestake (Hadeland Glassverk) med K&Fs logo **kr. 250,-**
- ___ Sans vase (Hadeland Glassverk) med K&Fs logo **kr. 350,-**
- ___ T-skjorte sort m/hvitt stort emblem str. L, XL, XXL **kr. 130,-**
- ___ K&F skjerf, hvit m/sort emblem, 34X166 cm. **kr. 130,-**
- ___ Smykkenål i sølv **kr. 420,-**
- ___ K&F-pin **kr. 15,-**
- ___ Lagledernål **kr. 190,-**
- ___ Liten leddlykt med nøkkelring i flere farger **kr. 35,-**
- ___ Lite flagg m/emblem **kr. 50,-**

Studieplaner registrert i Studieforbundet næring og samfunn

- ___ Prinsippprogrammet inkl. studieplan **kr. 100**

Skrivepapir, konvolutter o.l. m/emblem: Norges Kvinne- og familieforbund

- ___ Skrivepapir m/emblem A4, farger, 50 ark **kr. 100,-**
- ___ Møteplakat, A4. 4 farger 50 stk. **kr. 100,-**
- ___ Konvolutter m/emblem C5 format, 50 stk. **kr. 60,-**

Hefter, bøker, trykksaker

- ___ Jubileumsboken "Arbeid for likeverd gjennom 100 år", Lene Søgaard Gloslie **kr. 450,-**
- ___ Diktsamling, "Hold drømmen levende", Helene Freilem Klingberg **kr. 130,-**
- ___ Bok, "Gøy på landet", Anne Enger **kr. 95,-**
- ___ Bok, "...og rommene var så tomme at musene gikk med sørgeslør", M. Bolstad **kr. 80,-**
- ___ Vedtekter **kr. 25,-**
- ___ Tillitskvinnemappen, hele **kr. 150,-**
- ___ Tillitskvinnemappen innhold **kr. 90,-**
- ___ Tillitskvinnemappen perm **kr. 60,-**
- ___ Tillitskvinnebevis **kr. 5,-**
- ___ Diplom, A4, **kr. 15,-**
- ___ Plakat m/emblem 50x65 cm. **Gratis**
- ___ Abonnement på Sentral-og Landsmøteprotokoller (pr. år) **kr. 275,-**
- ___ Gaveabonnement: Kvinner & Familie (pr. år) **kr. 150,-**
- ___ Årbok fra K&F **kr. 150,-**

Informasjonsmaterieil

- ___ Tidligere numre av medlemsbladet **Gratis**
- ___ Folder: "Hvordan kan du støtte arbeidet for en bedre familiepolitikk..." **Gratis**
- ___ Folder "Midt i samfunnet - Fortsatt videre" (Ny oppdatert versjon **Gratis**)
- ___ Innmeldingsskjemaer **Gratis**
- ___ Vervebrosjyrer "En gave fra deg - verv en venn" og "Du trenger oss - vi trenger deg" **Gratis**

Frakt kommer i tillegg på alle bestillinger.

Klipp ut

Navn/lag:

Adresse:

Postnr./-sted:

Vi ber om å motta materiellet innen:.....

KUPONGEN SENDES:

Norges Kvinne- og familieforbund
Stortingsgaten 12
0161 Oslo

Tlf.: 22 47 83 80

E-post: post@kvinnerogfamilie.no

Liten led-lykt

med nøkkelring. Nå i flere farger.
Pris kr. 35,- kroner. Porto kommer i tillegg.

Hvitt skjerf med logo

Skjerfet er laget av hvit silke og har K&Fs logo påsatt i sort, behagelig å ha på både sommer s om vinter, **pris kr. 130,-**

K&Fs T-skjorte

T-skjorte i 100% kjemmet bomull, sort med godt synlig emblem i hvitt. Finnes i str. L XL og XXL.
Kr. 130,-

**Kun
kr. 50,-**

K&Fs Handlenett

Kjøp K&Fs handlenett og støtt forbundet samtidig som du sparer miljøet for plastnett fra butikken! **Kun kr. 50,-**
Vi har rikelig av disse på lager.

Sentimento telysestake

med K&Fs logo, 62 mm 135 mm. **Kr. 250,-**

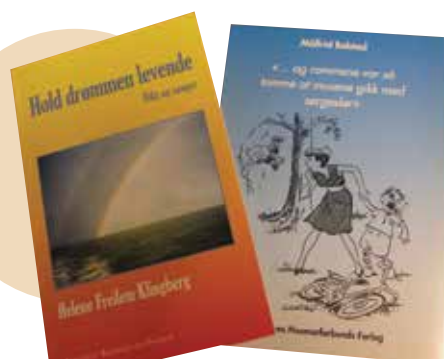
Flagg

Lite flagg m/emblem **kr. 50,-**

Sans Vase med K&Fs logo

135 mm. **Kr. 350,-**

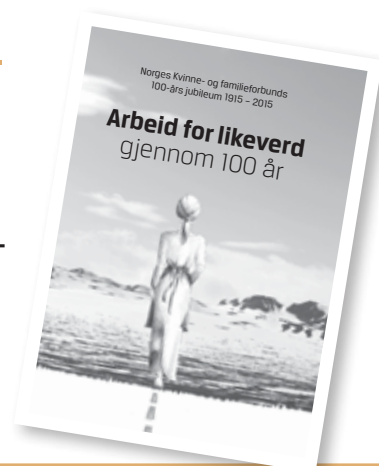

Diktsamlingen "Hold drømmen levende" til **kr. 130,-**

"... og rommene var så tomme at musene gikk med sørgeslør" til **kr. 80,-**

Jubileumsboken

Jubileumsboken "Arbeid for likeverd gjennom 100 år" til **kr. 450,-**

Liste over K&Fs tillitskvinner

sentralstyret

forbundsleder

Elisabeth Rusdal

Skogveien 41, 1368 Stabekk

E-post: elisabeth@kvinnerogfamilie.no

Tlf: 91 32 81 64 (m)

nestleder

Sonja Kjørlaus

Holteigveien 17, 6854 Kaupanger

E-post: sonja@kvinnerogfamilie.no

Tlf: 97 51 59 71 (m)

medlem

Wenche Rolstad

Skarimoen 32, 2760 Brandbu

E-post: wrwenche@gmail.com

Tlf: 61 33 41 18 (p) 40 24 48 96 (m)

medlem

Olaug Tveit Pedersen

Nordvikveien 45, 4085 Hundvåg

E-post: olaug.t.pedersen@lyse.net

Tlf: 91 38 21 24 m

medlem

Christine Andreassen

Wallemviksv. 25, 5165 Laksevåg

E-post: christine.andreassen@outlook.com

Tlf: 55346004 (p) 95223748 (m)

1. varamedlem

Liselotte Bjelke

Hundsundveien 23, 1367 Snarøya

E-post: lisebjelke@gmail.com

Tlf: 92 26 05 32

2. varamedlem

Ann-Louis Nordstrand

Østveien 51, 3145 Tjøme

E-post: annlouisnordstrand@gmail.com

Tlf: 46 42 07 58

kretsledere

Akershus

Solvor Larsen

Sloratoppen 154, 1405 Langhus

E-post: solvor68larsen@gmail.com

Tlf: 64 86 64 74 (p) 97 09 91 04 (m)

Aust-Agder

Postkontakt

Else Marie Holm

Bergstø 10 C, 4790 Lillesand

E-post: elsemarieang@gmail.com

Tlf: 37278688/95098100

Bergen og Midthordland

Postkontakt Solveig Thomassen

Lyshovden 52,

5148 Fyllingsdalen

e-post: sthomas@online.no

Tlf.: 55 15 06 00/92 61 36 13

Finnmark

Postkontakt Hedvig Hansen

Postboks 142, 9770 Mehamn

E-post: hansenhedvi@gmail.com

Tlf: 95 18 35 28 (m)

Hedmark

Anne Lise Bryhn

Mogopveien 23, 2409 Elverum

E-post: anli-bry@online.no

Tlf: 62 41 70 53 / 45 25 46 21

Hordaland

Sigrunn Strøm

PB. 6, 5318 Strusshamn

E-post: sigrunn.strom@gmail.com

Tlf: 56 14 24 95/95 94 32 13

Hålogaland

Trine Engmark

Vei 1251 nr. 1, 8050 Tverlandet

Tlf.: 94 36 71 07

E-post: trineengmark13@gmail.com

Nordmøre

Anne-Lise Johnsen

Anlegget, 6494 Vevang

E-post: anlijohnsen@gmail.com

Tlf: 41 24 86 64

Nord-Trøndelag

Anne M. Eggestøl

Elvalandet, 7810 Namsos

E-post: anne.eggestol@ntebb.no

Tlf.: 91 69 39 20

Oppland

Postkontakt

Elin B. Hansebråten

Fjellheimvegen 30, 2890 Etnedal

E-post: elinhansebraaten@yahoo.no

Tlf: 45 66 67 23

Oslo

Liv Aasa Holm,

Sørkedalsveien 210,

0754 OSLO

E-post: livaasaholm@gmail.com

TLF: 95 16 35 24

Rogaland

Ingebjørg Rasmussen

Anton Brøggergate 15, 4041 Hafrsfjord

E-post: ira-1@broadpark.no

Tlf: 51 55 62 51 (p) 98 82 40 18 (m)

Sogn og Fjordane

Aina Alfredsen Førde

Ytrehus, 6723 Svelgen

E-post: ain-f@online.no

Tlf: 47 33 75 65 (m)

Sunnmøre og Romsdal

Oddlaug Hovdenak

Åsleet 45, 6456 Skåla

E-post: oddlaug.hovdenak@hotmail.com

Tlf: 95 12 47 53 (p)

Sør-Trøndelag

Randi H. Hindseth,

Utigard, Hindseth,

7340 Oppdal,

E-post: randi@hindseth.no

sortrondelagkogf@gmail.com

Tlf: 99 74 35 19

Vest-Agder

Postkontakt

Eva Ousbey

Neseveien 38, 4514 Mandal

E-post: ousbey@online.no

Tlf: 38 26 58 00

Vestfold

Anne-Lene Spanthus

Utheimgt. 9, 3181 Horten

E-post: als@jobbdirekte.no

Tlf: 91 59 99 79

Øvre Buskerud

Postkontakt

Bente Kaugerud

Skogly, 3359 Eggedal

E-post: bkkaug@online.no

Tlf: 32 71 47 84/41 43 01 20

Kontrollkomiteen

LEDER

Kristin Hansen
Tlf 90564730
Munkerudåsen 22 E, 1165 Oslo
E-post: krihan6@online.no

valgkomiteen

LEDER

Anna Solberg,
Tlf: 64 94 30 66
Kajaveien 32, 1430 Ås
e-post: karlanna@online.no

prinsippprogramkomiteen

LEDER

Randi Støre Gjerde
Myrdalskogen 123, 5117 Ulset
E-post: randi61@gmail.com
Tlf: 91 54 13 79

internasjonalt utvalg

LEDER

Anne Marit Hovstad
Fjæreveien 161, 4885 Grimstad
Tlf: 37 04 14 48 (p) 95 87 79 09 (m)
E-post: annemarit@hovstad.com

PROSJEKTLEDER

Kristin Hansen
Munkerudåsen 22 E, 1165 Oslo
Tlf 90564730
E-post: krihan6@online.no

nordens kvinneforbund

2. representant
Sonja Kjørlaug
Holteigveien 17, 6854 Kaupanger
E-post: sonja@kvinnerogfamilie.no
Tlf: 97 51 59 71 (m)

acww representant

Elisabeth Rusdal
Skogveien 41, 1368 Stabekk
E-post: elisabeth@kvinnerogfamilie.no
Tlf: 91 32 81 64 (m)

beredskapsutvalget

LEDER

Bjarnhild Hodneland
Torvli 7, 5122 Morvik
E-post: bhodneland@gmail.com
Tlf: 55 18 64 93 (p) 92 89 31 55 (m)

Kvinner Frivillige Beredskap

Skippergata 17, 4. etg., Postboks 796
Sentrum, 0106 Oslo
E-post: kfb@kfb.no
Tlf: 22 47 82 60/23 09 34 58

Fokus

Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål
Storgata 11, 0155 Oslo
E-post: fokus@fokuskvinner.no
Tlf: 23 01 03 00

Studieforbundet næring- og samfunn

Postboks 9388 Grønland, 0135 Oslo
Epost: post@naeringogsamfunn.no
Tlf: 22 05 48 30

Flyttet siden sist?

Husk å sende oss din nye adresse.

Hotellavtaler

Norges Kvinne- og familieforbund kan nå tilby flere gode hotelltilbud til våre medlemmer.

Hos Scandic-kjeden er det inngått en avtale som gir inntil 12% rabatt på enkeltovernattinger. Det kan forekomme kampanjepriser som gir lavere pris enn avtalepris. Da lønner det seg selvfølgelig å bruke denne. Prisene vil variere mellom hotellene. Det gis rabatterte pris for konferanser. Be om tilbud. Avtalen gir også gode priser på Scandic hotell i Sverige og Danmark. For booking må eget avtalenummer benyttes.

Forbundet har også et samarbeid med First Hotels og Thon Hotels. Her gis det rabatterte priser på inntil 21% ved Business Deal. Det vil si at bookingen må gjøres på internett med eget avtalenummer. Ved konferansebooking må bookingen gå via våre kontaktpersoner.

For alle avtalene gjelder krav om å benytte forbundets avtalenummer. Dette får du ved henvendelse til sekretariatet eller til ditt lokallag. Fullstendig informasjon om avtalen ligger på lukket side på vår hjemmeside: www.kvinnerogfamilie.no

ABONNER PÅ MEDLEMSBLADET 3 UTGAVER I 2016

Kun
kr 150.-

Returadresse: Norges Kvinne- og familieforbund, Stortingsgata 12, 0161 Oslo

Dette er Norges Kvinne- og familieforbund

Som medlem får du:

- Tilbud om advokatbistand
- Gunstig tilbud hos Codan forsikring
- Rabatt på hotellovernatting.
- Medlemsbladet Kvinner & Familie 3 ganger i året
- Medlemstilbud på abonnement av Møllers Omega 3
- Tilbud om kurs, konferanser, reiser mm. gjennom ditt lokallag/krets

Ditt medlemskap er viktig! Våre arbeidsområder er:

- Kvinner og pensjon
- Familien i sentrum
- Et varmere samfunn
- Inkluderende lokalmiljøer

Synes du at en av de aller viktigste oppgavene i samfunnet er å gi barna et godt å trygt oppvekstmiljø? Og vil du gjerne ha mer tid til barna dine uten at det går utover økonomi og yrkeskarriere? Da kan Norges Kvinne- og familieforbund være noe for deg!

Målet er samfunnspåvirkning i kvinne og familiepolitiske spørsmål nasjonalt og internasjonalt.

Våre satsningsområder er: Kvinnepolitikk • Familiepolitikk • Miljø- og forbrukerpolitikk • Internasjonalt samarbeid

Klipp ut

Jeg ønsker medlemskap i Norges Kvinne- og familieforbund

NAVN:

ADRESSE:

POSTNR.-/STED::

LOKALLAG:

E-POST:

TELEFON:

VERVET AV:

INNMELDINGEN SENDES:

Norges Kvinne- og
familieforbund
Stortingsgata 12,
0161 Oslo
Tlf.: 22 47 83 80